Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

Najer Folksblat

פרייז 20 גראשען

היינט 8 זייטען

נייער פאלקסבלאט

אומפארטייאישע פאליטיש - געזעלשאפטליכע טאג - צייטונג

Nr. 180 (1175) | Łódź, Czwartek 4 Sierpnia 1927 | פינפטער יאהרגאנג | לאָדז, דאנערשטאג ד׳ אב תרפ״ז. | Nr. 180 (1175)

אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאָדז, פעטריקאווער 21, טעל. 24-71.

Adres redakcji i administracji: Łódź, Piotrkowska 21, Tel. 24,71.

מורא'דיגער אויפרייס אויף א יאפאנישער שיף

42 דער'הרג'עטע און 47 פערוואונדעטע מאטראסען.

לאָנדאָן, 3 (אטע) בעת די מאנעווערס פון יאפאנישען פלאָט, האָט זיך אויף דער יאפאנישער שיף טאקיווא געטראָפען א פּאַרפאַל, וואָס האָט געהאט קאטאסטראָפאלע פאלגען. עס האָבען אויפגעריסען 3 באָמבעס, 5 אָפיצירען און 37 מאטראָסען זענען דער'הרג'עט געוואָרען. 57 מאטראָסען זענען שווער פערוואונדעט געוואָרען.

פּראָצעס פון סאקא און וואנזעטי זאָל רעווידירט ווערען.

לאָנדאָן, 3 (אָטע) די אנארכיסטען סאקא און וואנזעטי, וועלכע זענען פער'משפט צום טויט, זענען איבערגעפיהרט געוואָרען אין דער טשארלסטאָנער תפיסה

דער נאטשאלניק פון דער תפיסה האָט ערקלערט, אַז געוועהנליך ברענגט מען אין דער דאָזיגער טורמע פערברעכער קורץ פאר דער עקזעקוציע, דאך הערשט די אַלגעמיינע איבערצייגונג, אַז דער טויט אורטייל וועט נישט אויסגעפיהרט ווערען, און אַז עס וועט פאָרקומען א רעוויזיע פון פראָצעס.

גרויסע געלד-סומען.

די פאָרלויפיגע גוטע רעזולטאטען פון דער פעראייניגטער ארץ-ישראל-קאָמפּאניע אין אמעריקא.

ניו-יאָרק, (י.ט.א.) אין משך פון דער צייט פון 1 טען אָקטאָבער 1926 ביז'ן 30-טען יוני 1927 האָט דער קאָמיטעט פון דער פעראייניגטער ארץ-ישראל קאָמפּאניע אין אָמעריקא געהאט א הכנסה פון 2,841,510 דאָלאר ד. ה. מיט 50.816 דאָלאר מעהר ווי אין די ערשטע זיין חדשים פון פאָריגען קאָמפּיין-יאָהר. די פערגרעסערטע הכנסה איז בלי-ספק צו פערדאנקען דעם פערבעסערטען טעכנישען אפּאראט פון דער קאָמפּאניע. אין לויפענדען יאָהר זענען איינגעאָרדנעט געוואָרען נייע ביוראָ'ס פון דעם פעראייניגטען קאָמפּיין אין די דרום-און מערב-שטאטען.

דער פעראייניגטער ארץ-ישראל-קאָמיטעט האָט אין די צוויי יאָהרען פון זיין עקזיסטענץ צוזאמענגעזאמעלט מיט 2.100.000 דאָלאר מעהר, וויפיל עס איז צוזאמען איינגעפלאָסען פאר די איינצעלנע פאָנדען אין די פריהערדיגע צוויי יאָהרען. אַזוי צ. ב. זענען די איבערווייזונגען קיין ארץ-ישראל פון אמעריקאנער קרן-היסוד אין די לעצטע צוויי יאָהר געשטיגען מיט אַן ערך 25 פראָצ.. פון קרן קימת – מיט 100 פראָצ. און פון „הדסה" – זאָגאר מיט 170 פראָצ. אויסערדעם זענען איבערגעוויזען - געוואָרען גרעסערע סומען געלד פאר די אינסטיטוציעס פון „מזרחי" און פאר'ן העברעאישען אוניווערזיטעט.

ארכעאלאגישע אויסגראבונגען אין ירושלים

האָבען נישט געליטען צוליב דער ערד-ציטערניש.

ירושלים (יט״א) ווי עס טיילט מיט פראָפ. קראנפוס, דירעקטאָר פון דער בריטישער ארכעאָלאָגישער שולע, האָבען די אויסגראבונגס-ארבייטען אין ירושלים אויפ'ן בארג עופל כמעט גאָר נישט געליטען פון דער ערד-ציטערניש. אַלע איינגריסונגען זענען געבליבען גאנץ, הגם די מענשען, וועלכע האָבען זיך געפונען אויפ'ן בערג פון די אויסגראבונגען האָבען געהערט אַן אונטערערדישען גערויש און געשפירט די וואקלעניש פון באָדען. אין איינינע ערטער האָבען זיך זאָגאר באוויזען וואָלקענס אין רויך.

די ארכעאָלאָגישע אויסגראבונגס ארבייטען ווערען איצט ווייטער פאָרטגעזעצט.

דעמאָנסטראציע פון יודישע ארבייטסלאָזע פאר דער ווארשאווער יודישער קהלה.

ווארשא, 3. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאָנדענט). נעכטען איז פאר'ן בנין פון ווארשאווער יודישער קהלה פארגעקומען א דעמאָנסטראציע פון יודישע ארבייטסלאָזע. די דעמאָנסטראציע איז אָנגעפיהרט געוואָרען דורך דער אגודישער פראקציע אין קהלה.

דאָס קהלה-פרעזידיום האָט אויפגענומען א דעלעגאציע פון די דעמאָנסטראנטען. די דעלעגאציע האָט פארלאנגט די קהלה זאָל אויסצאָהלען אַן אַלטען חוב פון 5.000 זל. שטיצע און א חוץ דעם ארויסגעבען נאָך 25.000 זל. שטיצע.

בעקומענדיג א תשובה, אַז אויף דער מאָנטאָגדיגער זיצונג וועט די פראגע באהאנדעלט ווערען, זענען זיך די דעמאָנסטראנטען רוהיג פונאנדערגעגאַנגען.

נייע געזעצען וועגען אפּראָוויזאציע און ליכווע.

ווארשא, 3. (טעלעפאניש) די ביז איצטיגע געזעצען וועגען ליכווע זענען א ביסעל פערעלטערט געוואָרען און גיבען אַבסאָלוט נישט קיין גענוגענדע מעגליכקייט דער אַדמיניסטראַציע זי זאָל קאָנען בעקעמפען יעדע ערשיינונג פון ביינוויליגען אויסשרויפען די פרייזען אויף די אַרטיקלען פון ערשטען בעדירף. כדי אין דער צוקונפט צו ערמעגליכען דער אדמיניסטראַטיווער מאכט די מעגליכקייט אויף דעם דאָזיגען געביט און שאַפען אַזעלכע יורידישע בעדינגונגען, אַז די מאכט זאָל מיט א גרעסערן ערפאָלג קאָנען פערפאָלגען די ליכווע-פערברעכער,– ווערט געשאַפען ביים אינערן-מיניסטעריום א ספעציעלע אַפּראָוויזאַציע - אָפּטיילונג, וועלכע וועט אין דער נאָהענטסטער צייט אויסאַרבייטען א גאַנצע רייהע געזעץ-פּראָיעקטען אין דעם דאָזיגען ענין. די נייע געזעץ פּראָיעקטען וועלען טיילווייז נאָוועליזירען דאָס אַלטע געזעץ. זיי וועלען אָבער אויך איינפיהרען נייע קאָמפּעטענצען פאַר דער מאַכט.

פאר אינדוסטריע-שטייער.

ווארשא, 3 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) אין סוחרים-פעראיין איז פאָרגעקומען א פערזאַמלונג פון דער טעקסטיל-סעקציע.

עס איז בעטראַכט געוואָרען די פראַגע וועגען די עקזעקוציעס פאַר אינדוסטריע - שטייער.

נאָך לענגערע וכּוח'ים איז אָנגענומען געוואָרען א רעזאָלוציע, אין וועלכער עס ווערט געפאָדערט אַז זאָל געמעלדעט ווערען וועגען די עקזעקוציעס מיט 3 טעג פריהער.

דער פאָרשלאָג צו אָרגאַניזירען א פּראָטעסט-אַקציע, וואָס זאָל זיך אויסדריקען אין פערמאַכען די קראָמען – איז אָפּגעוואָרפען געוואָרען.

קאָנפערענץ וועגען א האַנדעלס-יריד אין ווארשא.

ווארשא. 3 (טעלעפאָניש) אין צוזאַמענהאַנג מיט דער נאָהענטער ערעפנונג פון דעם מזרח-יריד אין לעמבערג, איז קיין ווארשא געקומען א לעמבערגער דעלעגאַציע מיט'ן ציל אָפּצוהאַלטען קאָנפערענצען מיט די פאָרשטעהער פון די היגע האַנדעלס-אינדוסטריעלע קרייזען, כדי זיך צו פערזיכערען זייער אונטערשטיצונג ביים אָרגאַניזירען דעם יריד.

די טעג איז פאָרגעקומען א קאָנפערענץ, אין וועלכער ס'האָבען, חוץ דער לעמבערגער דעלעגאַציע, אָנטייל גענומען די פאָרשטעהער פון צענטראַלען סוחרים-פעראיין. די פערטרעטער פון פוילישען סוחרים-פעראיין און פון אַנדערע ווירטשאַפטליכע אָרגאַניזאַציעס.

בעת די בעראַטונגען האָבען די פאָרשטעהער פון צענטראַלען סוחרים פעראיין, סענאַטאָר שערעשעווסקי און סענאַטאָר פּרוסקער אָנגעוויזען, אַז הגם די ירידים אויף די קרעסען דאַרפען ווערען ברייט אונטערשטיצט, דאַרף מען אָבער קודם כל נעהמען אין אַכט דאָס שטאַרקע בעדערפניש צו אָרגאַניזירען אַן אַלגעמיין פוילישען האַנדעלס-יריד אין דער הויפּט-שטאָט, וואָס וואָלט געהאַט א ווירטשאַפטליכע בעדייטונג פון אויסערגעוועהנליכער וויכטיגקייט. אויפ'ן פאָרשלאָג פון די פאָרשטעהער פון צענטראַלען סוחרים-פעראיין איז בעשלאָסען געוואָרען צונויפצורופען אין הערבסט א קאָנפערענץ מיט'ן אַנטייל פון די אַנגעזעהענסטע ווירטשאַפטליכע אָרגאַניזאַציעס וועגען דער פראַגע פון אויסשטעלונגען און „ירידים" אין ווארשא.

א ווארשאווער משומד וויל געבראַכט ווערען צו קבורה אויפ'ן יודישען בית-עלמין.

אין ווארשאווער יודישען שפּיטאָל איז א געוויסע צייט געלעגען דער 45 יעהריגער יוליאַן וו-ר. נעכטען איז ער געשטאָרבען נאָך אַן אָפּעראַציע. ווי מען ווייסט איבער, איז וו-ר ביים לעבען געווען געשמדט אין משך פון 20 יאָהר. פריהער האָט ער זיך געשמדט אויף פּראַוואָסלאַוויש צוליב וואוין-רעכט און נאָכהער אויפ'ן קאַטוילישען גלויבען. קורץ פאַר זיין טויט, האָט וו-ר געלאָזט רופען צו זיך דעם דיזשורנע דאָקטאָר, פעלדשער און פלעגערינס, ווי אויך בעקאַנטע און זיי געמעלדען, אַז נישט קוקענדיג דערויף, וואָס ער איז געווען גע'שמד'ט, דאָך האָט ער די גאַנצע צייט זיך געפיהלט אַלס יוד, געלעבט און פערקעהרט צווישען יודען, ער בעט דעריבער, אַז נאָך זיין טויט זאָל מען איהם מקבר זיין אויפ'ן יודישען בית עולם, ווייל ער וויל ליגען צווישען יודען. ער האָט אויסגעדריקט בעדויערען, צוליב זיין שמד'ן זיך און אויך ערקלערט, אַז ער האָט זיך פון לאַנג געקליבען צוריקצוקעהרען צום יודענטום. אָבער צוליב זיין קראַנקהייט נישט בעוויזען זיי וואַגט אויסצופיהרען נאָך ביים לעבען. איצט נאָך זיין טויט זענען די בעקאַנטע זיך משתדל, אַז מען זאָל איהם מקבר זיין אויפ'ן יודישען בית-הקברות.

קאַטאַסטראָפאַלע פולווער-אויפרייסען.

א סך דער'הרג'עטע.

רוים, 3 (ספּ. טעל.) אין שפּעטעל דושירגענט איז פאָרגעקומען אַן אויפרייס אין דער פאַבריק פון פולווער. 3 פערזאָן זענען דער'הרג'עט געוואָרען.

וואַשינגטאָן, 3 (ספּ. טעל.) לויט ידיעות אין גואַטעמאַלאַ איז דאָרט פאָרגעקומען אַן אויפרייס אין דער אָרטיגער אַמוניציע-פאַבריק.

עס זענען דער'הרג'עט געוואָרען 200 כינעזישע זעלנער.

אַמעריקא און כינע.

וואַשינגטאָן, 3 (ספּ. טעל.) די אַמעריקאַנער רעגירונג האָט בעשלאָסען אַנטייל צו נעהמען אין דער דיפּלאָמאַטישער קאָנפערענץ וועגען דער לאַגע אין כינע.

די יודישע פראַקציע אין רומענישען פאַרלאַמענט

בוקאַרעשט, (יט״א) דער דעפּוטאַט ד״ר פילדערמאַן און די סענאַטאָרען האַרא, קאַרפּ און יאַקובי, וועלכע זענען אויסגעוועהלט געוואָרען אויף דער רעגירונגס-ליסטע האָבען זיך פערעגיסטרירט אין פאַרלאַמענט און סענאַט, אַלס פאָרשטעהער פון דער „אוניאָן פון די רומענישע יודען".

בלוטיגע קאַמפען אין מעקסיקא.

לאָנדאָן. פון מעקסיקא איז מען מודיע, אַז אין דער פּראָווינץ יאַליסקאַ זענען פאָרגעקומען בלוטיגע קאַמפען צווישען רעגירונגס-מיליטער און די אויפשטענדיגע.

דאָס רעגירונגס-מיליטער האָט געזיגט. אויפ'ן שלאַכט-פעלד זענען געבליבען 60 דער'הרג'עטע.

דעם טיפסטען מיטגעפיהל דריקען מיר אויס אונזער פריינד ה׳ לעדערמאַן צוליב'ן טויט פון זיין

מוטער

די סעקציע

שטעפער „כאַלופּניקעס"

דײַטש-פראַנצויזישער האַנדעלס-אָפּמאַך.

פּאַריז, 3 ספּ. טעל.) „זשורנאַל" דערוויסט זיך, אַז שבת ווערט אונטערגעשריבען דער דײַטש-פראַנצויזישער האַנדעלס-אָפּמאַך.

פּאַריז, 3 (ספּ. טעל.) בעת די אונטערהאַנדלונגען וועגען האַנדעלס-אָפּמאַך, האָבען די דײַטשען געשטעלט אַלס תנאי, אַז עס זאָל געשאַפען ווערען אַ ספּעציעלען גענעראַל-קאָנסולאַט פאַר עלזאַס און לאָטרינגען.

ערב דעם 15. ציוניסטישן קאָנגרעס

דער פּאָליטישער בעריכט פון ציוניסטישען עקזעקוטיוו.

לאָנדאָן, 3. (יט"אַ טעלעגראַפיש) דער צווייטער טייל פון פּאָליטישען בעריכט פון ציוניסטישען עקזעקוטיוו צום 15. קאָנגרעס איז געווידמעט דער פּאָליטישער אַרבייט אין א"י, וועגען שאַפען ערד פאַר קאָלאָניזאַציע-צוועקען, וועגען געזונדהייט-צושטאַנד און אַרבייטסלאָזיגקייט צווישען דער יודישער בעפעלקערונג, סטאַטיסטיק א. א. וו.

קולידזש וויל נישט ווערען אויפסניי פּרעזידענט.

לאָנדאָן, 3 (אַטע) „ניו-יאָרקער העראַלד" שרייבט, אַז דאָס אָפּזאָגען זיך פון פּרעזידענט קולידזש ווייטער צו קאַנדידאַטירען אויפ'ן פּרעזידענטען-אַמט, איז פאָרגעקומען בײַ זעהר געהיימנישפולע אומשטענדען. מען דאַרף אָבער ערוואַרטען, אַז עס וועלען צוזאַמענגעקליבען ווערען אונטערשריפטען פון קולידזשעס סימפּאַטיקער, וועלכע וועלען קולידזש'ען אויפפאָדערן אויפסניי צו קאַנדידאַטירען.

דער ירושלים'ער בישאָף

וועגען יודישען אויפבוי-ווערק אין ארץ-ישראל.

לאָנדאָן. (י.ט.א.) דער רוימיש-קאַטוילישער בישאָף פון ירושלים גע-דריק קין האָט אין דער צייטונג „קאַטאָליק טיימס" פערעפענטליכט אַנ'אַרטיקעל וועגען דער יודישער אַרבייט אין ארץ-ישראל און דריקט אויס זײַנע גרעסטע אַנערקענונג פאַר די רעזולטאַטען פון דער דאָזיגער אַרבייט.

„די יודען, שרייבט בישאָף קין, בילדען אין ארץ-ישראל אַזאַ הויכען פּראָצענט זאַך פון דער אַלגעמיינער בעפעלקערונג, ווי אין קיין שום אַנדער לאַנד פון דער וועלט. זייט דער פערעפענטליכונג פון דער באַלפור-דעקלאַראַציע זענען געקומען קיין ארץ ישראל 72,000 יודען, וועלכע האָבען געבראַכט אין לאַנד פיל מיליאָנען פונטען און האָבען געגעבען דעם לאַנד אַ גאַנץ נייעם אויסזעהען. עס זענען געשאַפען געוואָרען 120 נייע בליהענדע ישובים, עס איז איינגעפיהרט געוואָרען אַ נייער שול-סיסטעם. די שטעט ירושלים, חיפה און יפו האָבען זיך אין אַ קורצער צייט שטאַרק אַנטוויקעלט און עס זענען ענטשטאַנען נייע פאָרשטעט. די שטאָט תל-אביב קאָן דינען אַלס בײַשפּיל פון יודישען אונטערנעמונגס-גייסט. נישט קוקענדיג אויפ'ן איצטיגען פינאַנציעלען קריזיס, איז תל אביב אַ צענטער פון דער ארץ-ישראל-אינדוסטריע. אין אַ טייל פון עמק-ישראל איז ענטשטאַנען אַ יודישע לאַנדווירטשאַפטליכע קאָלאָניזאַציע, וואָס קאָן דינען אַלס מוסטער. מיט 7 יאָהר צוריק איז נאָך דאָרט געווען אַ זומפּיגער מדבר און אַ געפעהרליכע נעסט פון מאַלאַריע. איצט זעהט מען אין עמק ישראל אויף מייל'ן ווייט תבואה-פעלדער. עס זענען דאָרט פאַרהאַן העכער 20 שכונות דאָרף ישובים, וואָס יעדער פון זיי האָט אַנ'אייגענע שולע. דער קלימאַט איז דאָרט איצט זעהר געזונד"

אַמעריקאַנער קאַפּיטאַלען אין סאָוויעטען-רוסלאַנד.

ריגע, 3 (אַטע) די סאָוויעטישע טעלעגראַפען-אַגענטור איז מודיע, אַז עס פיהרען זיך איצט אונטערהאַנדלונגען צווישען די סאָוויעטען-רעגירונג און איינינע גרויסע אַמעריקאַנער פירמען וועגען פערווענדען אַמעריקאַנער קאַפּיטאַל אין קאָנצעסיאָנירטע אונטערנעהמונגען.

גלייכצייטיג ווערען געפיהרט אונטער נעהמונגען מיט דייטשע אינדוסטריעלער וועגען אַ רייה קאָנצעסיעס.

די „אגודה" און דער נייער קהלה-סטאַטוט אין ארץ-ישראל.

ווינען, (יט"א) דאָס פרעסע-ביוראָ פון „אגודת ישראל" האָט אַרויסגעגעבען פאָלגענדען קאָמוניקאַט: דער נייער סטאַטוט פאַר די יודישע קהלות אין ארץ-ישראל, וואָס איז פערעפענטליכט געוואָרען דעם 16 טען יולי ה. י. געהט אַריין אין קראַפט ערשט דעם 16 טען אויגוסט. אין דער צווישענצייט איז נאָך פאַרהאַן אַ מעגליכקייט דורכצופיהרען געוויסע ענדערונגען אין דעם דאָזיגען סטאַטוט. צו דעם צוועק איז דער יורידישער פאַרשטעהער פון דער „אגודה" ד"ר יצחק ברויער אַרויסגעפאָהרען קיין לאָנדאָן, כדי איבערגעבען דעם ענגלישען קאָלאָניאַל-מיניסטעריום די ענטשפּרעכענדע פאָרשלאָגען אין נאָמען פון „אגודת ישראל" און דעם „ועד העיר האשכנזי" אין ירושלים.

דער ווינער „אגודה"-אָרגאַן „יודישע פרעסע" שרייבט אין צוזאַמענהאַנג מיט דער פערעפענטליכונג פון נייעם קהלה געזעץ אין ארץ ישראל, אַז עס האָט געזיגט „דער רעליגיעזער פּרינציפּ". די צייטונג שרייבט: „מיט דעם דאָזיגען געזעץ וועט ציטווייליג פערענדיגט ווערען דער העפטיגער ביז-איצטיגער קאַמף אין דער יודישער וועלט, הויפּטזעכליך צווישען די ציוניסטען און דער „אגודה".

150,000 דאָלאַר פאַר אַ יודישער שולע אין שאַנכאַי.

שאַנכאַי. (י. ט. א.) דאָ איז פערעפענטליכט געוואָרען די צוואה פון פערשטאָרבענעם יודישען מיליאָנער י. ס. עזרי, וועלכער האָט איבערגעלאָזט 150,000 דאָלאַר אויף צו בויען אַ יודישע שולע אין שאַנכאַי. דער פערשטאָרבענער האָט אין זיין צוואה געשטעלט אַ בעדינג, אַז די יודישע קהלה אין שאַנכאַי זאָל אין פערלויף פון צעהן יאָהר נאָך זיין טויט צונויפזאַמלען צו דעמזעלבען צוועק די גלייכע סומע, ד. ה. נאָך 150.000 דאָלאַר.

דער פערשטאָרבענער האָט פערשריבען גרויסע סומען פאַר זיינע קרובים, פריינד און דינער. דאָס איבריגע פערמעגען איז אָפּגעשריבען געוואָרען פאַר דער יודיש ענגלישער געזעלשאַפט אויף בילדונגס צוועקען און שטיצען אָרימע-לייט אין ארץ-ישראל און באַגדאַד.

אַ געזעץ-פּראָיעקט וועגען אַדמיניסטראַטיווער פּראָצעדור.

וואַרשע, 3 (טעלעפאָניש) דאָס אינערן-מיניסטעריום גרייט צו אַ געזעץ-פּראָיעקט וועגען דער אַדמיניסטראַטיווער פּראָצעדור אין פּוילען. דאָס דאָזיגע געזעץ וועט איינפיהרען אַנ'איינהייטליכע פּראַקטיק פון דער אַדמיניסטראַציע אויפ'ן שטח פון גאַנץ פּוילען און וועט האָבען אַ בעדייטענדע השפעה אויפ'ן גאַנצען גאַנג פון בעזאָרגען די פערשידענע אַדמיניסטראַטיווע ענינים.

דאָס נייע געזעץ וועט גענוי פעסטשטעלען די קאָמפּעטענצען פון די אַדמיניסטראַטיווע אָרגאַנען און פעסטשטעלען זייער בעציהונג צו די פערשידענע מיניסטעריומס, וועלכע האָבען אַנ'אינדירעקטען שייכות מיט דער טעטיגקייט פון די סטאַראָסטעס און וואָיעוואָדעס. עס וועט אויך ווערען פעסט געשטעלט די פראַגע וועגען רעקורסען, ווי אַזוי און אין וועלכען טערמין זיי זאָלען קאָנען בעזאָרגט ווערען.

פאַר דער גאַנצער בעפעלקערונג, וועלכע האָט מייסטענס צו טון מיט דער אַדמיניסטראַציע, וועט דאָס געזעץ האָבען אַנ'ערשט-קלאַסיגע בעדייטונג.

אַמעריקאַנער רעגירונג האַלט,

אַז די לאַגע פון די יודען אין רומעניע האָט זיך פערבעסערט

וואַשינגטאָן (יט"אַ) ווי די יט"אַ דערוויסט זיך האַלט די וואַשינגטאָנער רעגירונג, אַז די לאַגע פון די יודען אין רומעניען האָט זיך געענדערט צום בעסערן און די פראַגע פון די אַנטי-יודישע עקסצעסען אין רומעניען איז שוין דעריבער אַ זאַך פון דער פערגאַנגענהייט.

נאָכדעם ווי עס האָט זיך געהאַט פערגעשטעלט דעם שטאַאַטס-סעקרעטאַר קעלאָג אַ דעלעגאַציע פון אַמעריקאַנער יודישען קאָנגרעס און געבעטען אַנ'אינטערווענץ לטובת די רומענישע יודען, איז די רעגירונג געווען געצווינגט אויספאָדערן דעם אַמעריקאַנער געזאַנדטען אין רומעניען ה' קאַלבערטסאָן ער זאָל צושטעלען אַנ'אָפיציעלען בעריכט וועגען די אַנטי-יודישע עקסצעסען. איצטער האַלט די רעגירונג, אַז דער ענין געהערט שוין צו דער פערגאַנגענהייט און לוינט דעריבער נישט צו בעטראַכט ווערען.

אַלגעמיינער צוזאַמענפאָהר פון „השומר הצעיר".

וואַרשע. (י.ט.א.) דער אַלגעמיינער צוזאַמענפאָהר פון דער אַלוועלטליכער יודישער סקויטען-אָרגאַניזאַציע „השומר הצעיר" איז ענדגילטיג בעשטימט געוואָרען אויף דעם 15 טען סעפּטעמבער ה. י. דער צוזאַמענפאָהר וועט אָפּגעהאַלטען ווערען אין דאַנציג.

די וועלט-אָרגאַניזאַציע „השומר הצעיר" איז ענטשטאַנען מיט 3 יאָהר צוריק אַלס אַ פערבאַנד פון בעזונדערע יודישע סקויטען-אָרגאַניזאַציעס אין פערשידענע לענדער. אין איצטיגען מאָמענט פעראייניגט די וועלט-אָרגאַניזאַציע „השומר הצעיר" אין איהרע רייהען אַרום 40 טויזענד יודישע יוגענד אין 18 פערשידענע לענדער אין אַלע טיילען פון דער וועלט.

אין צוזאַמענהאַנג מיט די הכנות צום נעכסטען צוזאַמענפאָהר, האָט די הויפּט-לייטונג פון „השומר הצעיר" אָנגעהויבען אַרויסצוגעבען אַ צוויי-וואָכענשריפט אין דער העברעאישער שפּראַך א.נ. „השומר הצעיר".

יודיש פריילין אַלס קאָנסול אין א"י.

ירושלים. (יט"אַ). דאָס יודישע פריילין פראַנקעל, די סעקרעטאַרין פון האָלענדישען קאָנסול אין ארץ ישראל ה' יאַקאָבוס קאָן, איז בעשטימט געוואָרען אַלס טעטיגער קאָנסול אויף דער צייט פון ה' קאָן'ס אָפּוועזענהייט.

ה' קאָהן פערלאָזט ארץ-ישראל אויף אַ לענגערע צייט, בעת וועלכער פרל. פראַנקעל וועט האָבען אַלע פולמאַכטען פון אַ פאַקטישען קאָנסול. דאָס איז דער ערשטער פאַל פון בעשטימען אַ פרויענצימער אַלס טעטיגער קאָנסול אין ארץ ישראל.

גרויסע היצע אין בערלין.

בערלין, 3 (אַטע) די היצען אין בערלין דערגרייכען ביז 32 גראַד. צעהנדליגער טויזענדער איינוואוינער פאָהרען אַרויס פון שטאָט אין די הינטערשטעטישע בעדער.

די מעשר-פראַגע אין ארץ-ישראל.

ירושלים, (י. ט. א.) אַ געוויסע צאָהל יודישע קאָלאָניעס אין דרום-טייל פון גליל, ווי אויך די גרויסע אַראַבישע קאָלאָניעס סאַמאַקה זענען בעפרייט געוואָרען פון מעשר-שטייער. אַנשטאָט דעם וועלען די דאָזיגע קאָלאָניעס צאָהלען בלויז אַ טייל פון זייערע מעשר-אָפּצאָהלונגען אין די לעצטע פיר יאָהר אין הסכם מיט'ן פאָרשלאַג, וואָס איז געמאַכט געוואָרען אין'ם בעריכט פון דער מלוכה'שער קאָמיסיע פאַר מעשר-פראַגען.

ה' נחום סאָנדלער, וועלכער האָט לעצטענס זיך אָפּגעזאָגט פון זיין אַמט אַלס אינספּעקטאָר פון מעשר-שטייער, האָט איצט ווידער אָנגענומען דעם דאָזיגען פּאָסטען.

„מזרחי" אין ארץ-ישראל.

ירושלים, (י. ט. א.) די אָרגאַניזאַציע „מזרחי" אין ארץ-ישראל האָט איינגעאָרדנעט אַ באַנקעט לכבוד דעם פרעזידענט פון „מזרחי" אין אַמעריקאַ הרב קאָהען פון מאָנטרעאַל און אַנדערע געסט פון צפון-אַמעריקאַ.

אין זייערע רעדעס האָבען אַלע אַמעריקאַנער געסט אויסגעדריקט זייער ענטציקונג איבער דעם יודישען אויפבוי-ווערק אין ארץ-ישראל און צוגעזאָגט, אַז זיי וועלען זיך בעמיהען מיט אַלע כוחות צו אונטערשטיצען די טעטיגקייט פון „מזרחי" און דאָס אַלגעמיינע ווערק פון יודישען ווידער-אויפבוי אין הייליגען לאַנד.

וועגען רעגולירען דעם פלייש-האַנדעל אין פּוילען.

אין צוזאַמענהאַנג מיט'ן מעמאָריאַל, וועלכען דער וואַרשאַווער קצבים-פעראיין האָט דערלאַנגט אין אַגראַר-מיניסטעריום, איז אין אַגראַר-מיניסטעריום פאָרגעקומען אַ צווישען-מיניסטעריאַלע קאָנפערענץ. עס האָבען זיך בעטייליגט פאָרשטעהער פון פאָלגענדע מיניסטעריומס: אַגראַר, האַנדעל און אינדוסטריע, אינערן, פינאַנץ, ווי אויך רעגירונגס-קאָמיסאַריאַט, ליכויס-אַמט, מאַגיסטראַט און דירעקטאָר פון וואַרשאַווער שעכט-הויז. צו דער קאָנפערענץ זענען איינגעלאַדען געוואָרען די פאָרשטעהער פון קצבים-פעראיין מיט'ן פּרעזעס ה' קליין בראש, ווי אויך אַ פערטרעטער פון פלייש-קאָמיסיאָנערען-פעראיין.

נאָכדעם, ווי עס ווערט מיטגעטיילט די פערזאַמלטע דער אינהאַלט פון'ם מעמאָריאַל, ווייזט-אָן ה' קליין אויף דער אוננאָרמאַלער לאַגע פון פלייש-האַנדעל אין פּוילען: אין דער צייט, ווען אין אַלע לענדער עקזיסטירען בהמות בערזעס, וואו עס קומען מיט זייערע בהמות די גוט-בעזיצער אָדער די פּויערים, און אויף די דאָזיגע בערזעס איז שטענדיג פאַרהאַן אַ פעסטער פּרייז און דער פלייש-האַנדעל איז רעגולירט — איז אין פּוילען נישטאָ אַזאַ בערזע, נאָר די קצבים-תורטאָוויניקעס מוזען אַרומפאָהרען איבער די דערפער און אויפקויפען די בהמות ביי די גוטס-בעזיצער. בײַ אַזאַ לאַגע הייסט זיך דער פערקויפער פשוט אָפּגילטען, און קיינער איז נישט אומשטאַנד ענטקעגענצושטעלען זיך. אין רעזולטאַט קומט אויס, אַז געוויסע סאָרטען בהמות קאָסטען אויף די אינטערנאַציאָנאַלע בערזעס מיט 40 פּראָצענט ביליגער ווי אין וואַרשע, און דעריבער איז אין פּוילען פלייש טייערער ווי אומעטום. ה' קליין ווייזט נאָך אָן, אַז אויף די קרעסען למשל, מוז מען פאַר בהמות צאָהלען מיט עפעקטיווע דאָלאַרען, און אויף די מזרח-קרעסען — מיט רוסישע גאָלד-רובלען.

פאַר דער מלחמה איז אין וואַרשע יאָ געווען אַ בהמות-מאַרק און וועכענטליך זענען פערקויפט געוואָרען 6 טויזענד רינדער, 10 טויז. חזירים, 4 טויזענד קעלבער. איצט, ווען די בעפעלקערונג אין וואַרשע איז צוגעוואַקסען מיט אַ דריטעל, ווערט אבניגער פערקויפט ווי פאַר דער מלחמה. די סבה דערפון איז וואָס איצט איז די לעבעדיגע בהמה טייערער מיט 100 פּראָצענט ווי פאַר דער מלחמה, און די בעפעלקערונג איז נישט אומשטאַנד צו עסען קיין פלייש.

ה' קליין קומט דעריבער צום אויספיהר, אַז די רעגירונג דאַרף אומבעדינגט שאַפען אין וואַרשע אַ בערזע, וואו עס זאָלען פערקויפט ווערען לעבעדיגע בהמות. די סוחרים וועלען דאַן נישט דאַרפען פאָהרען אין די פּריצ'ישע הויפען און דעמאָלט וועט דער פּרייז קאָנען נאָרמאַליזירט ווערען.

נאָכדעם, ווי עס איז אויסגעהערט געוואָרען די מיינונג פון'ם פערטרעטער פון דעם פלייש-קאָמיסיאָנערען פעראיין, ערקלערט דער פערטרעטער פון אינערן-מיניסטעריום ה' זאַטשינסקי, אַז די רעגירונג שטעהט אויפ'ן שטאַנדפּונקט, אַז ס'איז אומבעדינגט נויטיג צו שאַפען אין וואַרשע אַ פלייש-בערזע, וואו עס זאָל קאָנצענטרירט ווערען דער גאַנצער פערקויף פון בהמות. מיט'ן דאָזיגען שטאַנדפּונקט האָבען זיך אין פּרינציפּ סאָלידאַריזירט די פערטרעטער פון די איבריגע מיניסטעריומס און עס איז אַרויסגעזאָגט געוואָרען דער וואונש, אַז יעדעס מיניסטעריום בעזונדער זאָל דעם ענין בעטראַכטען און אָננעהמען אַ שטעלונג צו די פאָרמען פון דער אָרגאַניזאַציע.

אין די קרייזען פון די בהמות-סוחרים הערשט די איבערצייגונג, אַז מיט'ן איינפיהרען די פלייש-בערזע וועט ענדליך געבראָכען ווערען דער פלייש-יקרות, פון וועלכען עס געניסען בלויז די בהמות-בעזיצער — די פּריצים און פּויערים.

„גערעכטיגקייט"
פון אומגערעכטע.

שווארצבארד'ס משפט איז שוין בעשטימט. דער בעשולדיגטער האט שוין בעקומען דעם בעשולדיגונגס-אקט און ער ווארט שוין אויף זיין יום הדין.

און צוזאמען מיט איהם ווארט אויך די גערעכטיגקייט און ס'ווארטען אויך מיליאנען יודישע הערצער.

גערעכטיגקייט — ווען דאס ווארט וואלט בעצייכענט דעם אייגענטליכען זין, וואלט דער בעשולדיגונגס-אקט נעדארפט ווערען איבערגעגעבען נישט שווארצבארד'ען, נאר אימיצען אנדערש און אפשר שטעקט וואלט מען בעדארפט אוועקזעצען אויפ'ן בעשולדיגונגס-באנק די גערעכטיגקייט גופא...

די גערעכטיגקייט פון די אומגערעכטע, וועלכע פערוואנדעלט מעשים פון רשעים אין מעשים פון „נויטווענדיגקייט", די „גערעכטיגקייט" ביי וועמען יודיש בלוט איז וואסער, יודישע לעבענס זענען איל אויפ'ן פייער שאוויניזם, אנטיסעמיטיזם און בכלל מענשענהאס און פעלקער-שנאה, די גערעכטיגקייט פון די שטארקע. וועלכע ווילען כסדר מיט יודישע ליידען דערהאלטען זייער מאכט און שמירען די רעדער פון זיין הערשען...

שווארצבארד'ס פראצעס וואלט געדארפט זיין נישט זיין פערזענליכער משפט און נישט זיין אייגענער יום-הדין — נאר דער יום-הדין פון אנדערע, פון די, וועלכע האבען שווייגענדיג צוגעקוקט זיך צו די שחיטות און פאגראמען אויף א גאנץ פאלק אין אוקראינע און האבען גארנישט געטון דאגעגען, דער יום-הדין פון א סך געוועזענע און איצטיגע בלוטיגע הערשער.

אבער די גערעכטיגקייט פון די אומגערעכטע שטיצט זיך אויפ'ן פרינציפ, אז „גערעכט איז דער שטארקער" און אנשטאט זיך אליין צו משפט'ן און צו משפט'ן די אלע, וועלכע פלאנצען „גערעכטיגקייט" אין איהר נאמען, שטעלט זי נאר צום משפט איהרע קרבנות — די קרבנות פון דער וועלט-גערעכטיגקייט און נישט איין שווארצבארד — נאר דאס גאנצע יודישע פאלק.

פאר אונז, יודען, דארף דער שווארצבארד-פראצעס ווערען א לייטערונגס-קעסעל פאר אלע אונזערע יסורים און פיין אלס יודען, דער לייטערונגס-קעסעל, אין וועלכען פון א בעשולדיגטען, פון אן אנגעקלאגטען, דארף שווארצבארד און צוזאמען מיט איהם דאס גאנצע יודישע פאלק, פערוואנדעלט ווערען אין א בעשולדיגער, אין אן אנקלעגער.

און נישט נאר פאר אונז יודען — אויך פאר דער גאנצער מענשהייט דארף שווארצבארד'ס פראצעס פון א פראצעס פון דער גערעכטיגקייט ווערען א פראצעס, אין וועלכען ס'זאל פערקעהרט, גע'משפט ווערען די אומגערעכטיגקייט. — די גרעכטיגקייט פון די אומגערעכטע.

א. י. ג.

זאל מען לאזען די סוחרים רעדען...
פראפ. הערבאטשעווסקי וועגען פויליש-ליטווישע בעציהונגען.

דער ליטווישער פראפעסאר הערבאטשעווסקי, וועמעס וויזיט אין פוילען האט אנגעמאכט אזא טומעל, האט בעזוכט די רעדאקציע פון ווילנער „טאג" און איבערגעגעבען א בריוו צום פערעפענטליכען, מיט וועלכען ער וויל מאכען א סוף צו יעדער פאלעמיק וועגען איהם.

דערביי האט דער פראפעסאר פערפירט א שמועס, בעת וועלכען ער האט צ. א. געזאגט, אז ליטע איז אין איצטיגען מאמענט געבליבען שטעהן פאר א בלינדער וואנט און ווייס נישט ווי צו געפינען אזא אויסגאנג פון דער פערפלאנטערטער לאגע, ער זאל איהר נישט פערשאפען קיין אומ'כבוד. ליטע פערשטעהט אליין, אז אין ענין ווילנע האט זי זיך צו שטארק פער'עקש'נט און איז צו ווייט פערגאנגען, אבער זי קען זיך שוין נישט צוריקציהען און וואלט זייער געוואלט, עס זאל געפונען ווערען א מעגליכער און פאסענדער אויסגאנג.

פוילען, ווידער, פאר וועלכער די התקרבות מיט ליטע איז אויך זעהר וויכטיג, וואלט א סך מעהר אויסגעוואונען ווען זי וואלט נישט אזוי שארף אוועקגעשטעלט די פראגע וועגען ווילנע. זאל מען פרובען ווי עס איז געפינען א פארמול פון דער וויילע פערשווייגען דעם ענין ווילנע און די פויליש-ליטווישע פערשטענדיגונג קען זיך לייכט צושטאנדקומען.

זאל מען לאזען „די סוחרים רעדען" — האט זיך אויסגעדריקט פראפ. הערבאטשעווסקי, זאלען זיך צוזאמענקומען נישט קיין פוילישע און ליטווישע פאליטיקער, וואס וועלען זיך געוויס צוליב א קוצו של יוד צעקריגען, נאר זאלען קאנפערירען ווירטשאפטליך פון ביידע צדדים און זיי וועלען גרינג קומען צו א הסכם.

און פאר ליטע איז זעהר געוואונשען די פערשטענדיגונג מיט פוילען, ווייל, איך מיין עס אפען זאגען, אז אויב די איצטיגע ליטווישע רעגירונג זאל זיך נישט איינהאלטען, אויב עס זאל פארקומען נאך איין פוטש, דאן איז די אונאפהענגיגקייט פון ליטע אין געפאהר, ווייל דער אויטאריטעט פון ליטע וועט אינגאנצען פאלען און די וועלט וועט זאגען: „מען דארף מאכען א סוף צו דער ליטווישער אלבאניע".

— צי זענען, אויב אזוי, פערהאן אויסזיכטען אויף א ליטוויש-פוילישער פערשטענדיגונג?

יא, ס'זענען פערהאן גאר גרויסע מעגליכקייטען, ווייל ליטע מוז, און פוילען, ווי מען האט מיר געמאלדען אין פוילישען אויסערן מיניסטעריום, האט דאס בעסטען ווילען צו א פערשטענדיגונג צו קומען. אין פוילישען אויסערן-מיניסטעריום האט מען מיר ערקלערט, אז פוילען איז גרייט צו העלפען עקאנאמיש ליטע ווי ווייט מעגליך. פוילען וועט פערקויפען פאר ליטע פערשידענע פראדוקטען אויף קאסטען-פרייז, וועט זיך בעמיהען וועגען א הלוואה פאר ליטע א. אז. וו.

צום סוף האט פראפ. הערבאטשעווסקי גענומען א ווארט וועגען יודען בכלל און יודען אין ליטע בפרט. ער האט זיך דערביי אויסגעדריקט, אז ווי ער האט זיך איבערצייגט, איז די בעציהונג צו יודען אין ליטע א סך בעסערע ווי אין אנדערע מלוכות.

ס'איז אגב אינטערעסאנט, אז פראפ. הערבאטשעווסקי אינטערעסירט זיך מיט דער יודישער און העברעאישער ליטעראטור און איז דערצו א גרויסער בעל מקובל. ער דריקט אויך זייערע ליטערארישע אפהאנדלונגען אין דער קאוונער יודישער פרעסע.

דעם בריף וועלכען פראפ. הערבאטשעווסקי פערעפענטליכט אין ווילנער מארגען אין דער „ווילניאוס איידאס" איז פאלגענדער:

צוליב מיין וויזיט אין פוילען, וואס טראגט א ריין פערזענליכען כאראקטער איז ענטשטאנען א פאליטישער שטורעם, צום גליק נאר אין א גלאז וואסער — וועלכער איז אינטערעסאנט דערמיט וואס עס בליצט אין פוילען און די דונערען אויף מיין קאפ פאלען גראד פון קאוונע.

עטלעכע אינטריגאנטען ווילען מיר איינרעדען א קרענק: זיי ווילען מיר איינרעדען, איך זאל האבען געזאגט, אז די ליטווישע רעגירונג איז געוועזען און איז אויך איצט א געצייג פון דייטש-סאוועטישער אינטריגע.

זיי פרובען איינצורעדען, אז דער הויפטציל פון מיין וויזיט אין פוילען איז איינרעדען פוילען, זי זאל אגרעסיוו ארויסטרעטען געגען די סאוויעטען און די דייטשען, כדי צו ראטעווען ליטע. הקיצור: א סך טומעל וועגען גארנישט.

דער ציל פון מיין וויזיט אין פוילען, ווי איך האב שוין נישט איינמאל געזאגט פאר דער פוילישער פרעסע, איז צו מאכען א פרוב פון אנבינדען קולטורעל-אינטעלעקטועלע בעציהונגען צווישען דעם פוילישען און ליטווישען פאלק.

פערשטענדליך וויל איך אויך ביי דער געלעגענהייט זיך דערוויסען, צי וועט זיך נישט לאזען ערלעדיגען דעם סכסוך צווישען ביידע מלוכות אויף א פרידליכען אופן, און בעזונדערס, צי דארף איך, אן'אלטער פריינד פון פוילישען פאלק, זיך פערנעמען מיט דער ליטוויש-פוילישער פערשטענדיגונג און ליידען דערפון.

איך בין נישט קיין קאפיטאליסט, בכן האב איך גארנישט אין זינען זיך צו מישען אין דעם קאמף פון די סאוויעטען מיט דעם קאפיטאל פון מערב אייראפע. בשעת דער מלחמה האב איך בעוואונדערט די העלדישקייט פון די דייטשען און פיל נישט קיין האס צו די דייטשען. וואס שייך ליטע, וויל איך אליין, זי זאל לעבען בשלום נישט נאר מיט פוילען, נאר אויך מיט רוסלאנד און דייטשלאנד.

איך רעד נישט צו, נישט פוילען און נישט ליטע צו קיין קאנטראקטעס בעזונדערס מיט סאוויעטען-רוסלאנד. פון אזא מאניע לייד איך נישט.

... מיין פעלער איז, איך בין זיך מודה, וואס אלס אימפולסיווער מענש מיט אן ארטיסטישער נשמה, האב איך פערלוירען דעם חוש פון פאליטישער גרעניץ צווישען פוילען און ליטע.

דער קאוונער פעהלער מיינער האט גורם געווען א דונער בצד מיינע לאנדסלייט — איך נעהם אן דעם קלאפ"

דייטשלאנד און עסטרייך.
די ווינער געשעהענישען און די סאציאלע אויפגאבען אין דייטשלאנד.

(קארעספאנדענץ פון בערלין).

די שווידערהאפט-בלוטיגע געשעהענישען אין עסטרייך האבען, ווי מען האט געקענט משער זיין, אויך שווערע פאליטישע און סאציאל-ווירטשאפטליכע רעזולטאטען פאר דייטשלאנד. מען רעדט אומעטום וועגען דעם, אז די רעפובליקאנישע פארטייען מוזען זיך שטארקער צונויפשליסען, אז דער הויפט פראגראם-פונקט פון ווירט, לויט וועלכען די דייטשע דעמאקראטישע רעפובליק מוז אנגעפילט ווערען מיט א רייכען סאציאלען אינהאלט מוז מקוים ווערען. אלע פארשטייען, אז דער היינטיגער מצב, וואו די פארטיי, וועלכע רעפרעזענטירט כמעט 10 מיליאן ארבייטער, איז געצוואונגען געווארען זיך צו שטעלען אין א שארפערער אפאזיציע צו דער רעגירונג, פערבעהאלט אין זיך שווערע סכנות פאר דעם שלום אין לאנד און פאר דער סטאבילער ווירטשאפטליכער ענטוויקלונג פון דייטשלאנד. דאס איז פון איין זייט.

פון דער אנדער זייט נוצען אויס די רעכטע פארטייען ארויסצואווארפען בעשולדיגונגען לויט דעם אלטען מנהג און סדר אויף דער סאציאלדעמאקראטיע בכלל.

לויט די רעכטע צייטונגען זענען די סאציאלדעמאקראטען קודם כל שולדיג אין דעם, וואס דער ארבייטער איז אומצופרידען מיט זיין גורל. דער ארבייטער וואלט ווי זיי מיינען, געווען אויף אלץ מרוצה. אבער די סאציאלדעמאקראטיע, איהר פאליטישע פירערשאפט זענען אין אלץ שולדיג. בכן טאר מען נישט מאכען מיט דער סאציאלדעמאקראטיע קיין שום קאאליציע און בכן מוזען די סאציאל-דעמאקראטען בעטראכט ווערען פאר די שונאים פון לאנד און פון דער בעפעלקערונג.

דאס איז די תורה, וועלכע אונזערע רעכטע מאנארכיסטען און פאשיסטען דרינגען ארויס פון די בלוטיגע געשעהענישען. מען קען זיך פארשטעלען ווי דייטשלאנד וואלט אין א פאר יאהר ארום אויסגעזעהן, אויב די רעכטע פארטייען וואלטען געהאט די גאנצע השפעה. מיט א געוויסער אונרוהיקייט זעהט מען אין די דעמאקראטישע און רעפובליקאנישע קרייזען, אז אין א געוויסער מאס בעגעגענען אזוי די לאגע נישט נאר די בירוש'דיגע מאנארכיסטען, נאר אויך די שטרעזעמאנישע פאלקס-פארטיי און אפילו א גרויסער טייל פון קאטוילישען צענטער בראש מיט'ן רייכסקאנצלער מארקס, וועלכער האט יאהרען-לאנג אנגעפיהרט די פרוסטבערסטע פאליטיק אין א צונויפבונד מיט דער קאאליציע, אין וועלכער די סאציאלדעמאקראטען האבען געשפילט די הויפט-ראל. די איצטיגע פערבינדונג מיט די דייטש-נאציאנאלע איז נישט געבליבען אהן א השפעה אויף די צענטר-פאליטיקער. זיי פערקירצען זייער פארטיי-וואגען אלץ מעהר אויף רעכטס און דערווייטערען זיך אלץ מעהרער און מעהרער פון די אמת'ע רעפובליקאנער און דעמאקראטען. דער איינציגער, וואס האט געקענט ראטעווען די לאגע, איז דער אומדערשראקענער קעמפער און מוטיגער סאציאלפאליטיקער דר. ווירט. אין דער אלגעמיינער וועלט אבער רעכענט מען זיך מיט איהם מעהר ווי אין זיין אייגענער צענטר-פארטיי. ער שטעהט אין זיין פראקציע אליין. ער האט דארטען נישט קיין שום שטיצע, און זיין דאמאליגער פריינד און פארטיי פיהרער און היינטיגער רייכסקאנצלער מארקס וואלט מיט שמחה פון איהם געוואלט פטור ווערען אויב מען וואלט נישט מורא געהאט, אז די פארטיי מאסען וועלען דורכדעם ווערען אויפגערודערט. אבער דעם קאנפליקט וועט מען נישט קענען אויסמיידען. די נויטווענדיקייט פאר ווירט, צו בילדען א נייע סאציאל-רעפובליקאנישע פארטיי, ווערט אלץ בולט און שטארקער. אזא פארטיי וואלט זיך געקענט פעראייניגען מיט די דייטשע דעמאקראטען, הגם צווישען ווירט און די דעמאקראטען שטעהט אן'אייזערנע מחיצה, די רעליגיע-שאלה. אבער דאס לעבען גופא וועט צווינגען צו א קאמפראמיס. דער קיום פון דער רעפובליק און די דורכפיהרונג פון די סאציאלע אויפגאבען וועלען זיין שטארקער, ווי די קולטור-שאלות אין ענגערן זין פון ווארט.

עס איז כאראקטעריסטיש און אינטערעסאנט, אז די ווינער געשעהענישען האבען געבראכט צו דעם, אז די דייטש נאציאנאלע מאנארכיסטען זאגען זיך איצט ארויס אפען און בעשטימט געגען דעם צונויפשלוס פון עסטרייך מיט דייטשלאנד. זיי האבען מורא פאר די מעכטיגע ארבייטער-באטאליאנען. מיט א קורצער צייט צוריק האט דער בעקאנטער עסטרייכישער סאציאלדעמאקראטישער לידער אטא בויער אויפגעוועקט די שאלה וועגען דער צוועקמעסיקייט פון א פעראייניגונג מיט דייטשלאנד אין דער רגע. בויער האט אונטערגעשטראכען, אז די היינטיגע רעאקציאנערע פארטייען, וועלכע האבען די ממשלה און די פאשיסטען פון לודענדארפס און היטלערס חדר, וועלכע האבען א שטארקע השפעה אין דייטשלאנד, וועלען שטעלען רעאקציאנערע אטמאספער אויך פאר דער עסטרייכישער בעפעלקערונג.

די דייטש-נאציאנאלע מאנארכיסטען דרייען היינט אום דעם שפיז. זיי ווילען נישט אריינגעמען אין דייטשלאנד די עסטרייכישע בעפעלקערונג, ווייל דער סאציאלדעמאקראטישער ראדיקאליזם אין עסטרייך קען רעוואלוציאנירען און ראדיקאליזירען די ארבייטענדיגע מאסען אין דייטשלאנד. די „קרייץ-צייטונג", דער ארגאן פון וועסטארפ און הערגט, האט פערעפענטליכט א שארפען מאמר געגען עסטרייך. די רעפובליקאנער האבען געגען דעם טאן און דעם נוסח פון דער „קרייץ-צייטונג" פראטעסטירט. מען ווייס אבער, אז די ענטפלעקטע כוונה פון דער „קרייץ-צייטונג" האט טיפע ווארצלען אין דער היינטיגער רעגירונגס-סביבה. מען ווייס, אז די קאנסערוואטיווע טענדענץ פון דער דייטשער ממשלה וועט נישט דערלאזען די שטרעבונג צו פערשטארקען אין דייטשלאנד דעם סאציאלען רעפובליקאניזם. בכל אופן האט דער מאמר פון דער „קרייץ-צייטונג" געשאפען א חלוקי-דעות צווישען די רעגירונגס-לייט גופא. אין הארצען און אין עצם ענין זענען אפשר אלע מסכים מיט דער מיינונג פון דער „קרייץ-צייטונג". אבער א טייל פון די מיניסטארען האלט עס פאר א גרויסען חסרון, וואס אזוינע מיינונגען ווערען ארויסגעזאגט אפען, און אז מען נעמט נישט אין אכט, וואס די ברייטע בעפעלקערונג וועט אויף דעם וועג פון אפשטויסען עסטרייך נישט וועלען געהן. נאך מיט א פאר יאהר צוריק האבען אלע פארטייען און בפרט די אפיציעל-רעגירענדיגע מיט דער פולער ענערגיע פראפאגאנדירט דעם צוזאמענבונד מיט עסטרייך. מען האט עס

(ווייטער זעה 7-טע זייט).

Dr. med.
EYCHNER Jakób
Aleja 1-go Maja 16,
Telefon 11-24
אינערליכע- און קינדער-קראנקהייטען
נעמט אן פון 7—8, זונטאג פון 3—4

Dr. RÓŻANER
ספעציאליסט פאר הויט-, וועגערישע
קראנקהייטען און מענער-שוואכע.
היילונג מיט קווארץ-שטראהלען און דיאטערמיע
Dzielna 9 (Narutowicza), Tel. 28-98
צוריקגעקעהרט.
נעמט-אן פון 8—10 און 5—8, פרויען פון 3—4
עקסטרא ווארטע-זאל פאר פרויען.

נייער פאָלקסבלאַט
4 אויגוסט 192.

דאָס לאָדזער לעבען

נייער פאָלקסבלאַט
4 אויגוסט 1927.

4
דאָנערשטאָג
ט
אב תרפ"ז]

אויגוסט
זון-אויפגאַנג 3.41
זון-אונטערגאַנג 7,25
לענג פון טאָג 14,12

היינט
א זיצונג פון קהלה-ראַט.

(–) היינט קומט-פאָר אַ זיצונג פון לאָדזער קהלה-ראַט.

אויף דער טאָג-אָרדנונג געפינען זיך די פראַגען וועגען: בעשטימען אַ סומע געלד פאַר די געלישענע פון דער ערד-ציטערניש אין ארץ-ישראל, בעשטעטיגען דעם רב הערצשטאַרק אַלס עטאַטאָווען מורה-הוראה און די פראַגען, וועלכע זענען געבליבען פון דער פאָריגער זיצונג.

די קרעדיטען
פאַר בוי-קאָאָפּעראַציעס.

(ס) די וואוינונג-קאָאָפּעראַטיוון אין לאָדז, וועלכע האָבען אָנגעהויבען בויען אַ רייהע וואוינונגס-הייזער פאַר זייערע מיטגלידער, זענען ערנסט בעאונרוהיגט געוואָרען צוליב דער לעצטער פעראָרדנונג וועגען אָפּהאַלטען נייע קרעדיטען און מלוכה-שטיצע פאַר די קאָאָפּעראַטיוון, וועלכע בויען בעזונדערע הייזלעך. קרעדיטען זאָלען בעקומען נאָר די קאָאָפּעראַטיוון, וועלכע בויען גרעסערע הייזער.

אין אורלויב
פאַרזיצער פון שטאָטראַט.

(מ) דער פאַרזיצענדער פון שטאָטראַט ד"ר באָלעסלאַוו פיכנאַ האָט נעכטען אָנגעהויבען זיין אָפּרוה-אורלויב.

1,1 וואָס איז עס?
דאָס איז אַזוי געשטיגען דער יקרות.

(ס) די קאָמיסיע צו פאָרשען די אויספאָרשונגס-קאָסטען האָט פעסטגעשטעלט, אַז די אויסהאַלטונגס-קאָסטען פון אַן אַרבייטער-פאַמיליע אין לאָדז איז געשטיגען אין משך פון יולי מיט 1,1 פּראָצענט. אויף דעם שטייגען איז גורם געווען דער יקרות אויף מילך-פּראָדוקטען, וועלכער איז ענטשטאַנען אין צוזאַמענהאַנג מיט דעם תבואה-שניט.

„סאָוופּאָלטאָרג"
געקומען קיין לאָדז.

(אז) נעכטען זענען קיין לאָדז געקומען אין אַן אָפיציעלען כאַראַקטער דעלעגאַטען פון „סאָוופּאָלטאָרג", כדי זיך צו אינפאָרמירען וועגן די פּרייזען אויפ'ן לאָדזער מאַרק. די דעלעגאַטען אינטערעסירען זיך הויפּטזעכליך מיט די פּרייזען פון בוימוואָל סחורות, טוכער און וואָלענע סחורות. די דעלעגאַטען האָבען בדעה מאָרגען צו בעזוכען אַ גאַנצע רייהע היגע פאַבריקען, ווי אויך גרעסערע הורט-סקלאַדען, וואו זיי רעכנען אַדורכצופיהרען פאָרבערייטונגס-טראַנזאַקציעס.

טראַמוואַי 14
פון נייער'ן ביז פשענדזעלניאַנאַ

(§) ווי מיר דערוויסען זיך, וועט נאָך היינטיגען חודש אָנהויבען קורסירען די טראַמוואַי-ליניע נומער 14, וועלכע וועט זיך ציהען פון נייער'ס מאַרק, פּיעטריקאָווער, גלובנע, קילינסקי, פּזשעיאַזד, און פּשענדזאַלניאַנאַ.

די שינעס ווערען שוין געלעגט.

Dr. med. H. NADEL
17 פּיעטריקאַוער 17
ספּעצ. פון אינערליכע קראַנקהייטען
צוריקגעקעהרט.
נעהמט-אָן פון 4 – 6 אין אָוונד

טאַטע פון 6 קינדער זיך אויפגעהאַנגען

די טראַגעדיע האָט זיך נעכטען אָפּגעשפּילט אויף ליפּאָווע 25. – די סיבה פון זעלבסטמאָרד איז נישט בעוואוסט.

(–) אַ שרעקליכע פאַמיליען-טראַגעדיע האָט זיך נעכטען אָפּגעשפּילט אויף ליפּאָווע 25. דאָרט האָט זיך אויפגעהאַנגען אין זיין אייגענער וואוינונג דער 40-יעהריגער לייב טאָמאָוויטש, אַ טאַטע פון 6 קינדער.

דער זעלבסטמערדער איז געווען אַ מעקלער און געלעבט פון פּראָוויזיע. אין די סעזאָן-צייטען האָט ער גאַנץ שעהן פערדינט און אויסגעהאַלטען אַ וואוינונג פון 3 שטובען מיט אַ קיך, גוט ערציגען זיינע קינדער, רעגולער בעצאָהלט דירה-געלד און געווען אָנגעזעהן און געשעצט ביי אַלע, וועלכע האָבען איהם געקענט.

אָבער אויך לעצטענס האָט טאָמאָוויטש זיך נישט געהאַט אויף וואָס צו בעקלאָגען אין זיין מאַטעריעלער לאַגע. ער האָט אַרויסגעשיקט זיין פרוי מיט די קינדער אויף זומער-וואוינונג קיין זשאַקאָוויץ, פלעגט צו זיי אַרויספאָהרען יעדען שבת און אַ גאַנצע וואָך איז ער געווען אין לאָדז.

ס'איז דעריבער פאַר קיינעם נישט פערשטענדליך, וואָס ס'האָט געקענט צווינגען לייב טאָמאָוויטש'ן צו בעגעהן דעם פערצווייפעלטען שריט.

נעכטען האַלב 8 נ. מ., ווען טאָמאָוויטש'עס שוואָגער איז געקומען צו געהן אין דער וואוינונג פון טאָמאָוויטש'ען, האָט ער, עפענענדיג די טיר, דערזעהן פאַר זיך אַ שרעקליך בילד: זיין שוואָגער איז געהאָנגען אין קאָרידאָר אויף אַ פעטליע, וועלכע איז געווען אָנגעבונדען אין אַ האָק.

דער שוואָגער האָט געמאַכט אַן אַלאַרם און עס זענען אָנגעלאָפען שכנים, וועלכע האָבען איבערגעשניטען די שטריק. טאָמאָוויטש איז שוין אָבער געווען טויט און קאַלט.

די שטריק פון דער פעטליע איז געווען אַ נייע. וואַהרשיינליך, האָט די דער זעלבסטמערדער ספּעציעל געקויפט. קיין שום בריף צו די קרובים האָט ער אויך נישט איבערגעלאָזט.

ווען מ'האָט דעם זעלבסטמערדער בעזוכט אין די טאַשען, האָט מען ביי איהם נישט געפונען קיין שום דאָקומענטען און אויך נישט דעם פּאָרטפעל, וועלכען ער פלעגט שטענדיג ביי זיך טראָגען. דאָס פיהרט אויפ'ן געדאַנק, אַז ס'איז מעגליך, טאָמאָוויטש זאָל האָבען פערלוירען דעם פּאָרטפעל מיט'ן געלד און וועקסלען און זיך דעריבער גענומען דאָס לעבען.

דעם זעלבסטמערדער'ס שוואָגער איז תיכף אַרויסגעפאָהרען קיין זשאַקאָוויץ און געבראַכט די פרוי קיין לאָדז. די פרוי האָט, דערזעהענדיג איהר מאַן אַ טויטען, ספּאַזמורט.

מיט דער לויה פון דעם זעלבסטמערדער פאַרנעהמט זיך „חסד-של-אמת".

פון די פערבליבענע 6 יתומים, וועלכע זענען געבליבען אָהן מיטלען צום לעבען, איז דאָס עלטסטע קינד אַלט 13 יאָהר; דאָס יונגסטע – 7.

לאָדזער יונגערמאַן ווערט גערודפ'ט דורך דער אונגאַרישער מאַכט.

טראַגעדיע פון אַ לאָדזער יונגערמאַן, וועלכער איז געווען אין דער וועלט-מלחמה אַרייַנגעפאַלען אין געפאַנגענשאַפט, געוואָרען אַן אייַדעם פון אַן אונגאַרישען רב און איצט וויל איהם די אונגאַרישע מאַכט אַרויסטרייבען פון לאַנד.

(–) הגם עס איז שוין שפּעטליכע יאָהר, ווי די מלחמה האָט אויפגעהערט און די וועלט האָט אין משך פון די פאַר יאָהרען, דאַכט זיך, צוריק אָנגעטון דעם נאָרמאַלען לבוש און עס וואַלגערט זיך אין גאָט'ס וועלטעל, דאָך פון צייט צו צייט הערען זיך נאָך שטאַרקע קרעכצען פון צובראָכענע הערצער; דאָס זענען די אַזוי גערופענע מלחמה-נאָכוועהטעניִשען.

אַ בריף, וואָס איז נעכטען אָנגעקומען אין היגען ראַבינאַט אילוסטרירט בולט דעם פאַקט:

דער לאָדזער ה' עזריאל ראָזענשטיין איז אין יאָהר 1914 איינגעצויגען געוואָרען אין דער רוסישער אַרמעע און בעגאַנגען אין מלחמה אַריין און אַרומגעוואַלגערט זיך און אַדורכגעגאַנגען שבעה מדורי גיהנם אויף פערשידענע פראָנטען ביז גאָט האָט איהם געהאָלפען און ער איז אין יאָהר 1917 געפאַנגען געוואָרען דורכ'ן עסטרייך-אונגאַרישען מיליטער. און מחמת דערזעלבער ה' ראָזענשטיין איז געווען זעהר אַן אָנשטענדיגער און בכבוד'ער יונגערמאַן, האָט איהם דער סולשאַרקער רב (אין אונגאַרן) געגעבען זיין טאָכטער פאַר אַ פרוי און דאָס פּאָר פּאָלק האָט זיך געלעבט בכבוד.

מאַכט זיך אָבער אַ מעשה, אַז מדינת אונגאַרן קען נישט בשום אופן פערשטעהן, אַז דער ה' ראָזענשטיין זאָל אַרבייטען און האָבען, ווי עס איז, צו עסען, שיקט מען איהם צו אַ פּאַפּיר, אַז ער זאָל תיכף ומיד פערלאָזען אונגאַרן און געהן פונוואַנען ער איז געקומען.

קוים און מיט גרויסע צרות איז איהם געלונגען דעם גירוש אויפצוהאַלטען ביז נאָך ראש-השנה, און דערווייל, וואָס טוט אַ ייד, לויפט מען זוכען זכות'ם ביי פערשידענע אַדוואָקאַטען, אולי ירחם – אפשר וועט עפּיס זיין אַ שטיקעל עצה...

איין אַדוואָקאַט פון בודאַפּעשט, האָט זיך אונטערגענומען אָפּצוזאָגען אַ ביפּע, אַז דער אויבענדערמאָנטער ה' ראָזענשטיין, זאָל אָנגענומען ווערען אַלס אונגאַרישער בירגער, דערצו דאַרף ער אָבער פאָלגענדע דאָקומענטען: 1) אַ הייראַטסשיין פון דער שטאָט, וואו ער איז געבוירען געוואָרען, אַ געבורט'ס-צייגניס (מעטריקא אורזשעדוניע) פון זיין פאָטער, אַ בעשייניגונג, אַז זיין פאָטער האָט געצאָהלט פּאַדאַטקעס, לכל הפחות פון די יאָהרען 1875 ביז 1879, אַ טויטשיין פון זיין פאָטער און די „שלובנע-אַקטען" פון זיין פאָטער.

וועגען דעם ענין איז טאַקי דער בריף פון סולשאַרקער רב, דעם ה' ראָזענשטיינ'ס שווער, צום היגען ראַבינאַט.

דער זעלבער ה' ראָזענשטיין האָט דאָ היגע קרובים, אויף פּאָדזשעטשנאַ 10 וואוינט זיין מוטער און זיין ברודער וואוינט אין גאַליב ביי דאָבזשענאַ און עס וואָלט געווען אַ יושר, אַז די קרובים זאָלען זיך פערנעמען מיט דעם ענין, כדי נישט חרוב צו מאַכען אַ יידיש פאַמיליען-לעבען ובפרט, אַז דער ה' ראָזענשטיין איז גרייט אומצוקערען אַלע הוצאות.

ס'טייטש? ווי בלייבט מען דען אַליין?
אַזוי מיינט דער מאַן, דאָס ווייבעל מיינט אָבער אַנדערש.

(§) אויף פראַנציסקאַנער 8 וואוינט פון אַ לענגערער צייט דאָס פּאָר-פּאָלק טעטשאַן און העלענאַ וואַישעכאָווסקי. ער איז 23 און זי 28 יאָהר אַלט. ביז דער לעצטער צייט האָט דאָס פּאָר-פּאָלק געלעבט צווישען זיך גאַנץ בשלום. מיט 2 חדשים צוריק איז די פרוי אַרויסגעפאָהרען אויף אַ דאָרף און דער מאַן איז געבליבען איינער אַליין אין דער היים. כדי צו פערטרייבען אַ ביסעל זיין מרה-שחורה האָט זיך דער שטרויענער אַלמן געשאַפט אַ יונג מיידעל, מיט וועלכער ער האָט אָנגעהויבען צו פיהרען אַ ליבע. ס'האָט לאַנג נישט געדויערט און דאָס מיידעל האָט זיך אַריינגעצויגען אין דעם געליבטענס וואוינונג. באַלד האָבען זיך געפונען גוטע מענשען, וועלכע האָבען דער אמ'תער פרוי וואַישעכאָווסקאַ צוויסען געגעבען וועגען דעם מאַנס אויפפיהרונג, אַזוי, אַז נעכטען ביינאַכט איז אָנגעקומען די פרוי, און טרעפענדיג ביי זיך אין דער וואוינונג דעם מאַן מיט דער געליבטער, האָט זי פאַר עגמת נפש זיך גע-סמ'ט. די „גיכע הילף" האָט די אומגליקליכע אָפּגעפיהרט אין ראַדאָגאָשטשער שפּיטאָל. דער פאַרפאַל האָט אַרויסגערופען אַ געוואַלדיגע אויפרעגונג צווישען אַלע שכנים, וועלכע האָבען געוואָלט וואַישעכאָווסקי'ן לינטשען. נאָר אַ דאַנק דער אינטערווענץ פון דער פּאָליציי האָט זיך איהם איינגעגעבען אַנטראַנען פון טויט.

מען מאַכט ליכטיגער
עלעקטריש אין נאָך אייניגע גאַסען.

(מ) עהערנעכטען האָט דער וויצע-פּרעזידענט אינזש. וואָיעוואָדזקי צוזאַמען מיט אַ מאַגיסטראַט-קאָמיסיע בעטראַכט די אַרבייטען, וועלכע ווערען איצט געפיהרט ביים איינפיהרען עלעקטרישע בעלייכטונג אין אַ רייהע היגע גאַסען.

די אַרבייטען ווערען איצט געפיהרט אויף פּיעטרקאָווער פון גלובנאַ ביז ביירס מאַרק, און אויף די גאַסען, וועלכע פיהרען צום קאַלישער וואָקזאַל. די קאָמיסיע האָט איינגעזעהן, אַז די אַרבייטען געהען צו זעהר גוט, אַזוי, אַז קורצענס וועלען די גאַסען שוין האָבען אַן עלעקטרישע בעלייכטונג.

אין פּיעטריקאָוו
געביידע פון קר.-קאַסע.

(ס) דעם 1. אויגוסט זענען פאַרענדיגט געוואָרען אין פּיעטריקאָוו די בויאַרבייטען ביים בויען פון אַ גרויסער געביידע פון דער קראַנקען-קאַסע. די קאָסטען פון דער געביידע מאַכען אויס העכער 230 טויזענד זלאָטעס. די קראַנקען-קאַסע אין פּיעטריקאָוו האָט בעשלאָסען מיט דער צייט אויפצובויען אַ גאַנצע רייהע לעטשניצעס און אַן אַפּטייק.

די וועסט נישט אויסגעבען קיין גרויסע סומע
אויב דו וועסט קויפען
בערסאָנ'ס גומע.

ראַדיאָ.
היינטיגער פּראָגראַם:
וואַרשאַ.

12,00 – צייט-סיגנאַל, לופט-פליה און מעטעאָראָלאָגישער-קאָמוניקאַט, קאָמוניקאַט פון „פּאַט" איבער-פּראָגראַם.
3,00 – ווירטשאַפטליכער און מעטעאָראָלאָגישער קאָמוניקאַט, איבער-פּראָגראַם.
5,00 – „צווישען ביכער", פאָרלעזונג פון פּראָפ. הענריק מאָשטשיצקי.
5,25 – פאָרלעזונג וועגען אויטאָמאָבילען.
6,00 – קאָמוניקאַטען און איבער'ן פּראָגראַם.
6,10 – טראַנסמיסיע פון טאַנץ-מוזיק פון „נאַסטראַנאַמיאַ".
7 00 – פּ.פּ.ט.
7,35 – פערשידענעס.
8,00 – פּוילישע ליטעראַטור, פון ד"ר ניעמאַיעווסקאַ-גרושטשינסקאַ.
8.15 – אַגראַר-קאָמוניקאַט.
8,30 – אָוונד-קאָנצערט. טראַנסמיסיע פון דאַלינאַ שווייצאַרסקאַ.
10 00 – לופט-פליה - מעטעאָראָלאָגישער קאָמוניקאַט, צייט - סיגנאַל, קאָמוניקאַט פון פּ"אַ, איבער-פּראָגראַם, פּאָליציי-קאָמוניקאַט.

אין די אַפּטייקען.
היינטיגע נאַכט-דיזשורען.

(§) היינט דיזשורירען ביינאַכט פאָלגענדע אַפּטייקען: עפּשטיין (פּיעטריקאָווער 225); באַרטאָשעוויסקי (פּיעטריקאָווער 95); ראָזענבלום (ציגעל-גאַס 12); באַראַיין (ווסכאָדניע 54); קאָפּראָווסקי (נאָוואָמיעיסקאַ 15).

פערזענליכעס.

אינגראַנאַבעל (בראַנקריין) האָט געענדיגט און בעקומען דעם טיטעל דאָקטאָר-אינזשעניער ה' לעאָן רויזענצווייג, אַ זוהן פון סעקרעטאַר אין היגען בעקער-מייסטער-פאַראיין.

*

דער לייטער פון דער אָפּטיילונג פאַר סאָציאַלע הילף ביי דער וואָיעוואָדזטווע אינזש. יאַן וואַישעכאָווסקי איז אַרויסגעפאָהרען אין אורלויב. איהם וועט פערטרעטען ה' פעליקס קאָסטעצקי.

דער לייטער פון דער געזונדהייטס-אָפּטיילונג ביי דער וואָיעוואָדזטווע ד"ר סקאַלסקי איז אַרויסגעפאָהרען אין אורלויב. איהם וועט פערטרעטען דער אינספּעקטאָר ד"ר לעווי.

אַ רייהע
פּאָליטישע אַרעסטען.

(§) אין משך פון די לעצטע טעג האָט די פּאָליציי אין לאָדז דורכגעפיהרט אַ רייהע אַרעסטען צווישען פערדעכטיגע אין קאָמוניזם.

ס'זענען אַרעסטירט געוואָרען עטליכע צעהנדליג פּערזאָן, צווישען וועלכע ס'געפינען זיך אויך עטליכע פאַבריקס-אַרבייטער.

„איך האב דאך נאר געשלאגען א יוד" —

פערענטפערט זיך א כריסטליכער כוליגאן, וועלכער האט מערדערליך צושלאגען א 63-יעהריגען זקן.

(ס) נעכטען אין אווענד איז אויף זשעלאזנא באם דער 63-יעהריגער וואלף ארענאוויטש (זשעלאזנא 40) בעפאלען געווארען דורך דעם 28-יעהריגען סטעפאן מאנורקיעוויטש, וועלכער האט דעם זקן מערדערליך צושלאגען.

דער זקן האט בעקומען אזעלכע שווערע קלעפ, אז ער איז געפאלען אין חלשות און פערבייגעהער האבען געמוזט ארויסרופען פאגאטאוויע. וועלכע האט דעם פערוואונדעטען אפגעמונטערט און ערטיילט די ערשטע הילף.

דער אנפאלער איז אנטלאפען צו זיך אין וואוינונג אויף זשעלאזנא 38 און זיך בעהאלטען אונטער'ן בעט.

ערשט די אנגעקומענע פאליציי האט איהם אויסגעזוכט און ארעסטירט.

דערביי האט זיך דער כוליגאן פערטיידיגט פאר דער פאליציי: „איך האב דאך נאר געשלאגען א יוד, טא וואס ארעסטירט איהר מיך?"

צוויי מענשען דערטרונקען

א צולאג צו די מארדען, זעלבסטמארדען א. אז. וו.

(–) נעכטען אין אווענד האבען זיך אין שיבלערס סטאוו אויף עמיליא-גאס 35 געבאדען א סך מענשען. פלוצלינג האט זיך פון מיטען סטאוו דערהערט א הארצרייסענד געשריי. איינער פון די באדענדע האט זיך געטרונקען. מען האט זיך באלד געאיילט איהם ראטעווען, אבער אהן ערפאלג. דער שווימער איז פערשוואונדען געווארען אונטערן וואסער. ערשט נאך א פאר שעה האט זיך איינגעגעבען ארויסצוציהען פון וואסער דעם דערטרונקענעם. דער נאמען פון דעם דערטרונקענעם איז נישט פעסטגעשטעלט געווארען. עס ווערט געמיה'ט אנ'אויספארשונג.

*

א עהנליכער פארפאל איז געשעהען אין טרעבארנא, אונטער לאדז. אין סטאוו פון הייזלערס צעגעלניע איז דערטרונקען געווארען דער 32-יעהריגער פראנצישעק קויצקע

מ'שפרינגט פון פענסטער

צוויי שווערע פארפאלען מיט א טראגישען סוף.

(–) נעכטען איז אויף פאלודניאווע 30 פארגעקומען א שרעקליכער פארפאל. די נייסטיג-קראנקע צפורה קופערמאן איז ארויסגעשפרונגען דורכ'ן פענסטער פון 3 טען שטאק. ביי דער אומגליקליכער האט געפלאצט דער שארבען. אין א שווערען צושטאנד האט די גיכע-הילף אפגעפיהרט די זעלבסטמערדערין אין שפיטאל אויף דרעוונאווסקא-גאס.

*

א עהנליכער פארפאל איז פארגעקומען נעכטען אויף נאוואמיעסקא 12, דער 22-יעהריגער יוסף צוקער איז ארויסגעשפרונגען פון 1 שטאק און איז דערביי שטארק בעשעדיגט געווארען. דער פערוואונדעטער איז אפגעפיהרט געווארען אין שפיטאל אויף דרעוונאווסקא גאס.

אוי, די ליבע, די ליבע!

זי פער'סמ'ט דאך דאס לעבען...

(–) די אלמנה וואלענטינא נאווארסקא, וועלכע וואוינט אויף זשעלאזנא 18, האט זיך פערליבט אין איהר סובלאקאטאר, א יונגען פאבריקס-ארבייטער.

ווען יענער האט אבער בעמערקט, אז די פערליבטע אלמנה נעהמט אן די זאך גאר ערנסט, האט ער בעשלאסען זיך ארויסצוציהען פון זיין וואוינונג.

נאווארסקא האט זיך אזוי בענומען צום הארצען די מעשה, אז זי האט בעשלאסען צו בעגעהן זעלבסטמארד.

זי האט דעריבער נעכטען אויסגעטרונקען א גרעסערע דאזע זאלץ-זויער.

די אנגעקומענע „גיכע הילף" האט די זעלבסטמערדערין אפגעפיהרט אין ראדאגאשטשער שפיטאל.

אויסשטעלונג

פון סובענירען.

(ס) אין צוזאמענהאנג מיט די פייערליכקייטען פון די לעגיאנען, וואס וועלען פארקומען אין קאליש דעם 6. אויגוסט ד. י., ווערט דארט ארגאניזירט, אונטער'ן אויפזיכט פון וואיעוואדע יאשטשאלט, אנ'אויסשטעלונג פון לעגיאנען-אנדענקענס. אויף דער אויסשטעלונג וועלען גרופירט ווערען דאקומענטען פון דער וועלט מלחמה, פערשידענע דרוקען און פובליקאציעס, אויפרופען און פעראָרדנונגען פון די לעגיאנען-קאמענדע א. א. וו.

א זעלנער

דערשטאכט א דעזערטיר.

(–) מיט א געוויסער צייט צוריק איז אנטלאפען פון 28-טען פיעכאטע-פולק דער זעלנער באלעסלאוו מילא. אלע בעמיהונגען פון דער פאליציי איהם אויפצוזוכען זענען אדורך אהן ערפאלג. נעכטען אין אווענד האט דער זעלנער יאן באלעפינסקי, אדורכגעהענדיג ביים פארק פון 3 טען מאי בעמערקט דעם דעזערטיר מילא און איהם געוואלט פערהאלטען. יענער האט ארויסגעכאפט א מעסער און געוואלט שטעכען זיין געוועזענעם חבר. פאלעצקי, וועלענדיג זיך פערטיידיגען, האט ארויסגענומען זיין באגנעט און דערמיט געשטאכען דעם דעזערטיר. אין א שווערען צושטאנד איז דער פערוואונדעטער מילא אפגעפיהרט געווארען אין מיליטערישען שפיטאל. די מיליטער-זשאנדארמעריע פיהרט וועגען דעם ענין אנ'אויספארשונג.

דער'הרג'עט

דורך א וואגען.

(–) נעכטען אין אווענד איז אויף עק גראבאווא און נאוואראדקא (ווידזעוו) פארגעקומען א טראגישער פארפאל מיט דער 8-יעהריגער בענאוועפא קעלאן. דאס מיידעל איז געזעסען אויף א הויכען וואגען, פלוצלינג האבען די פערד געריסען פון ארט און דאס אומגליקליכע מיידעל איז ארונטערגעפאלען אונטער די רעדער, וועלכע האבען איהר צוקוועטשט דעם קאפ. דער דאקטאר פון דער „גיכער-הילף" האט נאר געקאנט פעסטשטעלען דעם טויט.

Dr. med. H. LUBICZ
צעגעלניאנא 43. טעל. 41-62
ספעציאליסט פאר הויט, ווענערישע און [illegible]
נער-שלעכטע קראנקהייטען 8-8
מיט פיזיאטעראפיש-לאמפען (קווארץ-[illegible])
עמט אן פון 8—10 און פון 5—8 אווענד.

ס'קלינגען פון טעלעפאנען

אין אנדערע קלאנגען וועגען די „ליטשניקעס".

(ס) מיט א פאר טעג צוריק האט זיך דער פעראיין פאר האנדעלס אנגעשטעלטע געווענדעט צו דער פערוואלטונג פון דער טעלעפאן-סטאציע אין לאדז מיט דער בקשה אנצוגעבען, וויפיל אדורכגעפיהרטע געשפרעכען ווייזט ארויס דער „ליטשניק". די פערוואלטונג האט געענטפערט, אז אזעלכע אינפארמאציעס גיט זי נישט מינדליך. צוליב דעם האט זיך דער פעראיין געווענדעט מיט דער זעלבער בקשה שריפטליך.

אלס ענטפער האט די פערוואלטונג פון די טעלעפאנען קאמוניקירט, אז זי וועט אויפגעבען די צאהל געשפרעכען ערשט דעם 1-טען אקטאבער, ד. ה. נאך איין קווארטאל.

אין צוזאמענהאנג דערמיט געהען ארום קלאנגען, אז אויף דער טעלעפאן-סטאציע איז אויסמאנטירט א נישט גענוגענדע צאהל „ליטשניקעס", וועלכע ווערען פון צייט צו צייט איבערגעטראגען צו אנדערע טעלעפאן נומערן.

דער שטרייק ביי די וויגאניע-לוין-וועבער דויערט.

נעכטען איז פארגעקומען א גרויסע פערזאמלונג פון אלע וויגאניע-לוין-וועבער.

פון אפגעגעבענע בעריכטע האט זיך ארויסגעוויזען, אז דער שטרייק איז אין פולען גאנג. ביי קיין שום פירמע זענען די פאדערונגען נאך נישט אקצעפטירט געווארען.

צום סוף איז אויסגעוועהלט געווארען א שטרייק-קאמיסיע, וועלכע דיזשורירט אין פעראיין א גאנצען טאג.

פרייע טריבונע.

חשוב'ע רעדאקציע!

מיר בעטען צו געבען ארט אין אייער חשוב'ער צייטונג פאר פאלגענדע שורות, פאר וועלכע מיר דאנקען אייך פאראויס.

צו דער יודישער געזעלשאפט אין לאדז!

שוין פיל איז גערעדט געווארען וועגען דער פראגע בנוגע רעליגיעז-לעהרער פאר די יודישע קינדער וואס לערנען אין „פאווסעכנע"-שולען, אבער נאך גארנישט איז געטון געווארען. ווען מען קוקט זיך צו צו דעם שרעקליכען שנאה געפיהל, וואס ווערט איינגעפלאנצט אין די קינדער פון די זעלבע שולען געגען אלעס, וואס איז טייער און הייליג ביי די רעליגיעזע יודען, נעהמט משוט ארום א גרויל. טויזנדער יונגלעך פון ארימע רעליגיעזע עלטערען, וואס ענדיגען די פאלקס-שולען און געהען גלייך ארבייטען קענען אפילו נישט דאווענען, און די ארטאדאקסישע געזעלשאפט האלט פערמאכט די אויגען, נישט זעהענדיג די דראהענדע געפאהר פאר'ן קומענדיגען דור.

„פועלי אגודת ישראל" אין לאדז, האט דעריבער גענומען די איניציאטיוו צו שאפען אין אונזער שטאדט אנ'ארטאדאקסישע שול-ארגאניזאציע א. נ. „געזעלשאפט אווענד-קורסען פאר ארבייטער". די געזעלשאפט וועט זיין גענצליך אומפארטייאיש. ס'וועלען זיין אין איהר פערטרעטען פארשטעהער פון ראבינאט און כמה אנגעזעהענע פערזענליכקייטען.

די געזעלשאפט האט זיך געשטעלט פאלגענדע אויפגאבען:

1) עפענען אין אלע שטאדט-טיילען אומזיסטע קורסען פאר למודי-קודש פאר די קינדער פון די פאלקס שולען; 2) ספעציעלע אווענד- און שבת-קורסען פאר ארבייטענדיגע יוגענד; 3) קינדער-היימען, וואו די קינדער וועלען אויסער דעם לערנען בעקומען טעגליך אומזיסטע שפייזען; 4) שאפען א ספעציעלע ליטעראטור, איינארדנען פארלעזונגען, רעפעראטען אין ארטאדאקסישען גייסט. אום דורכצופיהרען אין לעבען די אנגעצייכענטע ארבייט פלאנט „די געזעלשאפט אווענד קורסען" אונטערצונעהמען א גרויסע אקציע, צו ווערבירען מיטגלידער, איינארדנען פערשידענע זאמעל-אקציעס. ס'איז צו האפען, אז די יודישע בעפעלקערונג וועט וויסען אפצושאצען די וויכטיגקייט פון אזא ארטאדאקסישער ערציהונגס-אנשטאלט, און ארויסווייזען די גרעסטע סימפאטיע און מיט הילף דער אזוי נויטיגער און נוצליכע געזעלשאפט אווענד-קורסען.

ארטאדאקסישע ארבייטער-פארטיי
„פועלי אגודת-ישראל" אין לאדז

ווי לעבט זיך עפים אחינו בני ישראל אויף דאטשע?

(וואס כ'האב געהערט און געזעהן אין דאטשע-לוטאמירסק).

אז ס'איז אורלאפ אויף דער וועלטקייט, פון אנדערהאלבען קילאמעטער און דערצו נאך אזא ליבער זונטאגדיגער זונען-טאג, וואס, כביכול, האט ארויסגעצויגען די זון פון איהר טיפערטעסעל און געלאזט איהר שטראהלען פראנק און פריי איבער'ן בלויען הימעל: „נאט, קוויקט אייך ארימע, שפלות'דיגע מענשעלעך" – האב איך מיר געטראכט, אז ס'איז א זונדיגע עבירה צו בלייבען זיצען אין שטאט; מ'דארף געבען א קוק, ווי עס לעבט זיך עפים אחינו בני ישראל אויף דאטשע... האב איך מיר אנגעשמירט אפאר המוציא'ס ברויט מיט פוטער, בעשאטען מיט זאלץ, איינגעפאקט אין אנ'אלטע צייטונג; ארויסגענומען א פינצטערע פלאש און געזאגט:

— זה התיגנול ילך — דאס פינצטערל בעהט אין קורס און כ'האב זיך געלאזט נאך לוטאמירסק.

לוטאמירסק איז זעהר אנ'אלטע שטאט, פאהרט מען מאקי אהינצוצו מיט אלטע, ניקאלאיעווסקע שקאפעס, וואס שטעלען זיך יעדע פאר מינוט אנידער אפכאפען דעם „דעך"... אדער מיט אנ'אלטען, אויסגעדינטען „סאמאבוס", וואס דרעפטשעט מיט א שנעל א שעה און לאזט ארויס פון זיך, אזעלכע אלטע און פעראייליצטע ריחות, אז ס'איז ממש דער'הרג'ט צו ווערען... און מחמת דער וועג, וואס פיהרט נאך לוטאמירסק איז זעהר אנ'אלטער און אנ'איינגעהויקערטער, בעט דער „טרייבער" אלע פאר מינוט דעם עולם מחילה:

— וואס'ס מוחל, לעטניקעס, מ'דארף א ביסעל אונטערשטופען די פלי...

און מאנכער פרובט ווער פון די פאהרער'ס צו פראטעסטירען: ס'פייטש, היתכן?... גיט איהם דער שאפער צו פערשטעהן בדרך משל, אז ס'איז נישט בעזונד „משאנגלע" צו ליגען איינגעלענט ווי א מאלפע און אז מ'דארף זיך א ביסעל „ראזורוכען" די ביינער, א נישט – וועט ער באלד ווייזען, ווי אזוי מ'טוט עס...

און אזוי, האלב געהענדיג, האלב שטופענדיג די כלי און א ביסעל פאהרענדיג קומט מען ערייך קיין לוטאמירסק. דאס ערשטע, וואס בעגעגענט דעם פרעמדען און גיבען איהם אנצוהערעניש פון פרישע לופט און פון אנ'אויסרוהען זיך די ביינער, זענען א פאר אלטע מצבות, וואס שטעהען גראד, ווי גאנץ לוטאמירסק, אויף א בארג, איינגעהויקערט, אויסגעקרומט און טוליען זיך איינע צו דער צווייטער מיט אזא שטומע, שטייגערדיגע אומבעהאלפענקייט, ווי די ציגען, וואס פאשען זיך דארט צווישען זיי און קוקען אזוי נאאיוו-נייגעריג אויף דעם אנקוימענדיגען עולם... א פאר טריט ווייטער שטעהט א הויכער בנין, וואס זעהט אויס, ווי א פלאש און אויפ'ן סאמע שפיץ איז אויסגעקנעפט אנ'איי. אויף דעם בנין שטעהט בפירוש אויפגעשריבען מיט גרויסע אותיות, אז די פלאש מיט'ן איי אין דער הויך – דאס איז א קאשטשושקי-דענקמאל... און מ'מוז גלויבען, ווי דען?... – ס'שטעהט דאך בפירוש שווארץ אויף ווייס. און א ביסעלע ווייטער איז שוין די שטאט...

אנ'אלטע שטאט איז לוטאמירסק, זעהר אנ'אלטע. און אלטע זענען איהרע איינגעהויקערטע היילעך מיט די פערשטאפטע פענסטערלעך און אלטער פאר אלעמען, דאכט זיך, זענען די לוטאמירסקער באלעבאטלעך, וועלכע זיצען צוזעצט אויף די שטיינערנע שוועלען פאר די היילעך, מיט די צעכראסטעטע האריגע הערצער און טאקען-פא די אלטע, אמת יודישע שלום-עליכמ'ס.

— שלום-עליכם א יוד, פון וואנען קומט איהר, פון לאדז? — אזוי א ביסעל אויף לעטניק? וואס הערט מען עפעס ניַעס אין דער גרויסער שטאט? מאכט זיך עפיס א גוטע צייט? אליין זענט איהר הי? מיט'ן ווייב? די קינדערלעך אויכעט? אשר ברוכט איהר א גוט פעקעל פאפיראסען?...

אט אזוי בעגעגענט א לוטאמירסקער תושב דעם צוגעפאהרענעם און אז ער געהט אוועק, לאכען זיי אין די „פויסטען" אריין:

— הע, לעמעל, היינטיגע האלעדראניצעס, הולטייעס, לופט ברויכען — זיי ארבייטען גייסט צו אלע שווארצע יאהר, לעגען זיך אין שטאטעל אריין און מאכען אן א יקרות, פרעסען אלץ אוועק פון הינטער דער נאז, אלע היהנער, אלע אייער, אלץ איז זיי ווייניג – די גאנצע וועלט וואלטען זיי גערן איינגעשלונגען!..

און זיי שלינגען מאקי, די לעטניקעס, אוי שלינגען זיי! — פליגען און מיקען, אז עס איז זיך נישט מעגליך אפצוויאגען, ווי פון די הינט... און די לוטאמירסקער קוועלען:

— ס'האט געוואלט לופט — נאך מאך לופטען! — א מאדע ארויס'געקומען: לופטיגע מענשען, איך לעב שוין ברוך השם, אפטערנזעכציג יאהר און האב זיך נאך איינמאל נישט אדורכגעלופטערט!.. און דער עולם קוועלט און שעפט נחת פון די המצאות און גלייכווערטלעך, וואס עס זאגט אלע מינוט אנ'אנדערער אויפ'ן חשבון פון די לופט-מענשען... די לעטניקעס אבער הערען זיי, ווי דעם פאראיאהריגען שניי, זיצען זיי ברייט צולעגט אויפ'ן גראז פאר די הייזלעך, מענכע זיצען אין די יארמעלקעס אויף די אויסלעגבעטלעך און מען פערגעסט זיך נישט בלויז מיט עולם-הזה, מיט בלויז בשמיות נאר מ'האט יענע וועלט אויך א ביסעל אין זינען און ווי אזוי זאל מען נישט אין זינען האבען, אז פון אלע זייטען וואו די קעהרסט זיך און וואו די ווענדסט זיך, ווינקען צו אקייגען מצבות מיט פעסטע „פה-נקבר'ס"... זיצען מאקי די יודען, וועלכע זענען געקומען צו גאסט אויף שבת צו זייערע ווייבער און קוקען אריין אין מוסר-ספרים'לעך און צוויי אלטע יודען האלטען א גרויסע גמרא אויף דער קניה און לערנען:

במה דברים אמורים: ווען איז דאס אלעס געזאגט געווארען—בזמן שהשנים כתקונם: אז די יאהרען זענען, ווי עס דארף צו זיין, אבער בשעת חירום: אבער אין מלחמה-צייט... און דא אט זיפצען זיך די ביידע זקנים: אַ, די מלחמה! — ווען נישט די מלחמה, וואלט מען דאך געקאנט דינגען א דאטשע אין ווישניאווא-גורא אדער אין קאלי, צי אין קאכאנאווקע אפילו, נישט דא אין לוטאמירסק, וואו די פליגען און די מיקען, ימח-שמם, זאלען זיי ווערען, עסען אונז לעבעדיגערהייט!..

י. שרה'לעס.

אַרעסטירט דעם העלד פון פּראָצעס וועגען צעשניטענעם קערפּער.

אַ גרויסע סענסאַציע האָט אַרויסגערופען דער פרישער אַרעסט פון „העלד" אין פּראָצעס וועגען צעשניטענעם פרויען קערפּער—קראָליקאָווסקי.

דער אַרעסט איז פאָרגעקומען ביי פאָלגענדע פּיקאַנטע אומשטענדען:

נעכטען אַרום האַלב 2 ביינאַכט איז אין רעסטאָראַן „אַסטאָריאַ" אויף נייע וועלט אין וואַרשא, אַריינגעקומען אין דער בעגלייטונג פון אַנ'עלעגאַנטער גאַסען-פרוי אַ הער און האָט בעשטעלט פאַר זיך מיט דער „דאַמע" אַנ'אָווענד-ברויט פון די פייערסטע מאכלים.

ווען דער חשבון האָט שוין געהאַלטען ביי איבער 100 זלאָטיס, האָט זיך דער „הער" געהייסען דערלאַנגען אַ פּלאַש געקיהלטען פראַנצויזישען שאַמפּאַניער.

דערווייל איז אין רעסטאָראַן אַריינגעקומען אַ פּוילישער זשורנאַליסט, וועלכער האָט באַלד אין ברייטען „הער" דערקענט... דעם „העלד" פון דער געהיימניש פון ציטאַדעל — קראָליקאָווסקי'ן.

ווייסענדיג, אַז קראָליקאָווסקי געפינט זיך אָהן אַ פּאָסטען, איז דער זשורנאַליסט געוואָרען פעראינטערעסירט, זעהענדיג איהם ביי אַזאַ רייך אָווענד ברויט אין אַ „קאַמבאַרער" געזעלשאַפט, און ער האָט וועגען דעם דערצעהלט אייניגע פריינד.

במילא האָבען זיך אין רעסטאָראַן באַלד אַלע דערוואוסט וועגען „גאַסט", און די אַטמאָספערע איז געוואָרען אַ „געהויבענע".

וויזט אויס, אַז אויך די „דאַמע" האָט נישט געוואוסט מיט וועמען זי זיצט ביים טיש, ווייל, דערוויסענדיג זיך פון קעלנער, אַז זי זיצט מיט קראָליקאָווסקי'ן, האָט זי זיך אַ שטאַרק איבערראַשט שנעל אויפגעהויבען פון אָרט און איז נעלם געוואָרען. זעהענדיג, אַז אין רעסטאָראַן ווערט דערווייל אַ מהומה, האָט זיך דער קעלנער דערנעהנטערט צו קראָליקאָווסקי'ן, פאָדערענדיג דעקען דעם רעכנונג.

קראָליקאָווסקי האָט דאַן אַרויסגענומען אַ גראָשען, זאָגענדיג:

— דאָס פערמאָג איך און דאָס קאָן איך געבען.

אַזוי ווי קראָליקאָווסקי האָט די רעכנונג נישט געדעקט, האָט דער פערוואַלטער פון רעסטאָראַן גערופען פּאָליציי, וועלכע האָט קראָליקאָווסקי'ן אַרעסטירט און אָפּגעפיהרט אין 10 טען קאָמיסאַריאַט אַריין.

בעת'ן צונויפשטעלען דעם פּראָטאָקאָל איז קראָליקאָווסקי געוואָרען שטאַרק אויפגערעגט.

— מען האָט מיך — האָט ער געשריגן — געמאַכט „פּאַסלפער". אָבער דאָס איז געווען אַ גרויסע טובה. איך בין [illegible] נישט קיין פּאָסטען און פערדין נישט קיין פּרנסה, הגם נאָך די שווערע תפיסה-טעג רייסט זיך דאָס האַרץ צו אַ שטיקעל פערוויילונג"...

קראָליקאָווסקי איז פערבליבען זיצען צום רשות פון פרידענס-ריכטער.

Dr. med. I. WAJNBERG
Cegielniana 47, tel. 26-02
אינערליכע קראַנקהייטען, ספּעצ. פאַר לונגען און האַרץ-קראַנקהייטען, בעשטראַהלונגען אין קינסטליכע בערג-זון.
נעמט אָן פון 3—4 נאָכמיטאָג און פון 4—5 דער לעשניצע „וואָלקאַ".

פּלאַן צו פערקויפען אין אַמעריקא אויסאַרבייטונגען פון יודען אין פּוילען

אין וואַרשא ווײלט איצט אַדוואָקאַט הערש קאַפּעלמאַן פון ניו-יאָרק, דער דעלעגאַט פון פערבאַנד פון די פּוילישע יודען אין אַמעריקא צו דער רעכטשוץ-קאָנפערענץ, וואָס קומט פאָר דעם 17. אויגוסט אין ציריך.

אַדוו. קאַפּעלמאַן איז געקומען קיין פּוילען אין אַ ספּעציעלער שליחות פון פערבאַנד פון די פּוילישע יודען אין אַמעריקא, כדי צו פערווירקליכען דעם פּלאַן, וואָס איז פאָרגעלעגט געוואָרען די פּוילישע יודען דורך דעפּ. גרינבוים בעת זיין לעצטען בעזוך אין אַמעריקא, וואָס עס איז דערנאָך אָנגענומען אויף דער קאָנפערענץ פון פערבאַנד פון די פּוילישע יודען אין אַמעריקא.

דער פּלאַן בעשטעהט אין דעם, אַז עס זאָלען אין אַמעריקא אָרגאַניזירט ווערען אַ רייהע קאָאָפּעראַטיווע געזעלשאַפטען, וואָס וועלען זיך אונטערנעהמען צו פערקויפען אין אַמעריקא אויסאַרבייטונגען פון פּוילישע יודען. די אַלע אָרגאַניזאַציעס וועלען זיך געפינען אונטער דער לייטונג פון פּרעזידענטען פון פערבאַנד ה' בנימין ווינטער.

אַדוו. קאַפּעלמאַן וועט זיך אין וואַרשא שטעלען אין פערבינדונג מיט פערשידענע יודישע סוחרישע אָרגאַניזאַציעס, וועלכע וועלען איהם בעקענען מיט די מעגליכקייטען אויף דעם דאָזיגען געביט, מיט די סחורות, וואָס ווערען דאָ אויסגעאַרבייט, מיט די פּרייזען א. אַז. וו.

אַדוו. קאַפּעלמאַן וועט פון דעם אַלעם אָבגעבען אַ בעריכט אין אַמעריקא און ערשט דאַן וועט דער ענין אָננעהמען רעאַלע פאָרמען.

צוזאַמען מיט ד"ר קאַפּעלמאַן האָט געזאָלט קומען קיין וואַרשא דער צווייטער דעלעגאַט אַלטערד בערנאַרד ראָזענשטיין, ער איז אָבער קראַנק געוואָרען אויפ'ן וועג און געפינט זיך דערווייל אין קאַרלסבאַד.

דער פּוילישער קאָנסול אין אַמעריקא שטיצט שטאַרק אונטער די דאָזיגע אַקציע און האָט געגעבען דעם אַדוו. קאַפּעלמאַן אַן עמפּפעלונג צו די פּוילישע אַדמיניסטראַטיווע אָרגאַנען, אַז זיי זאָלען איהם אונטערשטיצען און צוהעלפען.

זאַל פילהאַרמאָניע, נאַרוטאָוויטשאַ 20

גאַסטראָלען פון די ליבלינגס-געסט אויס אַמעריקאַ
אַננאַ און היימאַן יאַקאָבאָוויטש
שבת, דעם 6-טען אויגוסט 3,30 נאָכמיטאָג צו ביליגע פּרייזען
חורבן ירושלים
היסטאָרישע אָפּערעטע אין 4 אַקטען פון לאַטיינער. רעזשיסירט דורך היימאַן יאַקאָבאָוויטש.
הויפּט-ראָלען: „הדסה"—אַננאַ יאַקאָבאָוויטש „ישמאל"—היימאַן יאַקאָבאָוויטש.
אַננאַ יאַקאָבאָוויטש זינגט אַ ניי ליד „גאָט פון ישראל".

שבת, דעם 6-טען און זונטאָג, דעם 7 טען אויגוסט פּרעמיערע!
די גרויסע סוקסעס-פּיעסע, וואָס איז בעשפּילט געוואָרען אין אַמעריקאַ
סוזי ברוין
אין 4 אַקטען מיט געזאַנג און טענץ פון זאָלאָטאַרעווסקי. רעזשי: היימאַן יאַקאָבאָוויטש.
הויפּט-ראָלען: סוזי ברוין—אַננאַ יאַקאָבאָוויטש „טרעלשטאַם" היימאַן יאַקאָבאָוויטש

מאָנטאָג, דעם 8-טען אויגוסט 9 אַ זייגער אין אָווענד
גרויסע פּאָפּולערע פאָרשטעלונג פון 80 גר. ביז 2.50
איהר גרויסער סוד
אין 4 אַקטען מיט געזאַנג און טענץ פון זאָלאָטאַרעווסקי. רעזשיסירט דורך ה. יאַקאָבאָוויטש.
הויפּט-ראָלען: „ניגאַ"—אַננאַ יאַקאָבאָוויטש „פּראָפ. זיידעל"—היימאַן יאַקאָבאָוויטש.

ס'נעמט אַנטייל פרויען: בעזמאַן, מאַכאַראָווסקאַ, פּאָדערמאַן. מענער: אָרישאָל, אייזענבערג, באַלבירסקי, האַמבורגער, מאַכאַראָווסקי, נייהויז, פּאָליאַנסקי צווילינג
אַדמיניסטראַטאָר: א. בעזמאַן. בינהנע-לייטער: מאַכאַראָווסקי.
בילעטען אויף אַלע פאָרשטעלונגען צו בעקומען אין פילהאַרמאָניע-קאַסע.

אַנאָנס! אין פּאָרבערייטונג די גרויסע קאָמישע פּיעסע מיט געזאַנג און טענץ „די פּוילישע חתונה".

יורידישע עצות.

אין דער דאָזיגער אָפּטיילונג גיט די רעדאַקציע פון „נייעס פאָלקסבלאַט" אַנטוואָרטען אויף יורידישע אַנפראַגען, וואָס ווערען צוגעשיקט נאָר שריפטליך פון אונזערע לעזער.

קופאָן.
יורידישע אָפּטיילונג
פון „נייעס פאָלקסבלאַט"

בעם דערלאַנגען אַנ'אַנפראַגע אויף אַ יורידישע עצה דאַרף צוגעלעגט ווערען דער קופאָן מיט דער דאַטע פון טאָג, ווען די אַנפראַגע ווערט אַריינגעגעבען. אויף אַנפראַגען אָהן קופאָן קען מען ענטפער נישט געגעבען ווערען.

גילטיג דעם 4 אויגוסט 1927.

5934. פּייגע ד—סקאַ.

בלויז אויף דעם סמך, וואָס דאָס קרייז-געריכט האָט אַנערקענט אייער פערלוירענעם מאַן פאַר געשטאָרבען, האָט איהר נאָך נישט קיין רעכט אַ צווייט מאָל חתונה צו האָבען. וועגען דעם מוז דעצידירען בעזונדער די בערופענע מאָכם.

5935. אַ. ש—לעס.

אַלס אונטערטאַניר פון יאָהר-גאַנג 1898 ווערט איהר יאָ גערופען אויף די איבונגען, די בעמערקונג צו דער פעראָרדנונג, אַז די, וואָס האָבען שוין דורכגעמאַכט די איבונגען, ווערען שוין איצט נישט גערופען, אינטערפּרעטירט איהר נישט ריכטיג. די דערמאָנטע בעמערקונגען דאַרף מען פערשטעהן אין דעם זין, אַז בעפרייט זענען נאָר די יעניגע, וועלכע האָבען דורכגעמאַכט נישט איין איבונג, אַלס איינס צי אין יאָהר 1923 אָדער 1925, נאָר אַלע 4 אינ'ם געזעץ פאָרגעזעהענע איבונגען.

5936. האַלטריכט.

די פּרזשעדאַווניענע איז אָפּהענגיג פון כאַראַקטער פון מיסברויך, וואָס דער צוגאַב-אָפּיעקאָן איז בעגאַנגען. אויב ס'האַנדעלט זיך וועגען אַזעלכע טאַטען, וואָס זענען אומיטעלבאַר פערבינדען מיט זיין כאַראַקטער, קאָן דער יתום פערפיהרען אַ פּראָצעס אין משך פון 4 יאָהר נאָכדעם, ווי ער ווערט פּאָליאָהריג. בנוגע אַנדערע פערברעכענס איז דער צוגאַב-אָפּיעקאָן פעראַנטוואָרטליך אין משך פון 30 יאָהר.

5937. אַ געטרייער לעזער פון פראַנצישקאַנער.

ס'איז אַ פראַגע פון וועלכען יאָהרגאַנג איהר זייט.

5938. שט. 48 ק.

וואָלאָצלאַוועק איז שוין אַ ראַיאָן פון אַנ'אַנדערען קרייז-געריכט און דעריבער קאָן מען אייך נישט בעשטראָפען פאַר זיך נישט שטעלען צום פּראָצעס אַלס עדות. קוים שטעלט איהר זיך יאָ, דאַן בעקומט איהר צוריק די רייזע הוצאות.

5939. אַ לעזער פון זאַכאַדניע.

דער פּראָצעס וועט פאָרקומען אין פּויזען. ס'האַנדעלט זיך נישט וועגען קיין שום ליכווע, נאָר דער ריכטער, וואָס משפּט ליכווע פערברעכענס, פערנעהמט זיך אויך מיט'ן אויסהערען עדות אָדער אָנגעקלאָגטע דורך א. ג. רעקוויזיציע.

5940. איזאַאַק.

דער פאַקט פון שולדיג-בלייבען אָהן בעגרינדעטע טעמים פאַר צוויי גאַנצע קוואַרטלען דירה געלד גיט אַ גרונד אויף אַנ'עקסמיסיע און איבערגעמאַכטע פון אַ בוידעם וואָוינונג קאָן בעטראַכט ווערען פאַר אַ „איבערבוי" אין ממילא אויף דעם סמך נישט אַרונטערפאַלען אונטער'ן דעקרעט.

די, וועלכע אזעוו האָט פעראַטען.

בעאַרבייט פאַר'ן „נייעס פאָלקסבלאַט" לויט פערשידענע מאַטעריאַלען פון ל. בראַנט.

(122

רימאַן האָט יאַקאָוולעוו'ן נישט אויפגענומען, ווייל אזעוו האָט געהאַט מיטגעטיילט אין דער אָכראַנע וועגען צוגעגרייטען אַטענטאַט, און יאַקאָוולעוו איז פערמשפּט געוואָרען אויף 25 יאָהר קאַטאָרגע. אויך דער קאָמאַנדיר פון סעמיאָנאָווער פּאָלק גען. ווין האָט נישט אויפגענומען דעם רעוואָלוציאָנער סאַמאָילאָוו, וועלכער איז צו איהם געקומען אונטער'ן נאָמען פון פירשט וואָדבאָלסקי.

ווען ס'איז צונויפגערופען געוואָרען די ערשטע דומע, האָט דער צענטראַל-קאָמיטעט בעשלאָסען אָבצושטעלען דעם טעראָר, וועלכער איז אָבער ווידער בעניים געוואָרען נאָכ'ן פונאַנדערלאָזען די דומע. ד. 13 טען אויגוסט האָט קאָנאָפּליאַניקאָוואַ דערשאָסען דעם גענעראַל ווין, מ'האָט זי אויפ'ן אָרט אַרעסטירט און זי איז אויפגעהאַנגען געוואָרען.

אין סעפּטעמבער 1906 איז בעשטאָרבען מיכאַיל גאָץ, דער צענטראַל-קאָמיטעט איז זיך צונויפגעקומען אין פינלאַנד. ס'איז בעטראַכט געוואָרען די פראַגע וועגען רעאָרגאַניזירען די טעראָריסטישע קאַמפּס-מעטאָדען, די טעטיגקייט פון דער קאַמפּס אָרגאַניזאַציע איז שטאַרק קריטיקירט געוואָרען, און אזעוו מיט סאַווינקאָוו'ן האָבען זיך אָנגעגעבען אין דימיסיע.

אזעוו איז געפאָהרען קיין איטאַליען זיך אָפּרוהען, אָבער לאַנג גערוהט האָט ער נישט, ער האָט גענומען זיך צו נייע פּלענער: צו די אַטענטאַטען אויפ'ן צאַר פון דער לופט און פון וואַסער, וועגען וועלכע מיר האָבען שוין דערצעהלט.

אין אויגוסט 1907 איז אין פינלאַנד פאָרגעקומען דער צווייטער צוזאַמענפאָהר פון די ס.-ר. אזעוו איז געקומען אויפ'ן צוזאַמענפאָהר אינאיינעם מיט גערשוני'ן, וועלכער איז בעפרייט געוואָרען פון טורמע. אויפ'ן צוזאַמענפאָהר האָט סאַווינקאָוו פאָרגעלעגט אַ פּלאַן פון רעאָרגאַניזירען די קאַמפּס-אָרגאַניזאַציע. דער פּלאַן איז בעשטאַנען אין פאָלגענדען: 1 בילדען אַנ'אָפּטיילונג פון עטליכע צענדליג פּערזאָן פאַר אויסערליכער אָבסערוואַציע, 2. שאַפען אַ גרופּע פאַר אָפענע בעוואָפענטע אָנפאַלען. געגען דעם פּלאַן איז אַרויסגעטראָטען אזעוו, וועלכער האָט צ. א. געזאָגט: — אויב צו דער גרופּע וועלען געהערען עטליכע צענדליג פּערזאָן, ווי אַזוי וועט מען זיך קאָנען פערהיטען פון פּראָוואָקאַציע?

סאַווינקאָוו'ס פּלאַן איז אָפּגעוואָרפען געוואָרען. די לייטונג פון טעראָר איז ווידער איבערגעגעבען געוואָרען אזעוו'ן, סאַווינקאָוו איז אָפּגעפאָהרען קיין דענעמאַרק, נאָר ווי באַלד ער איז אַראָפּ פון דער שיף, איז צו איהם צוגעגאַנגען זיינער אַ פריינד מאַדעלונג און איהם איבערגעגעבען: אין האָפע געפינען זיך אַגענטען פון דער רוסישער פּאָליציי, זיי בעטראַכטען זיין פאָטאָגראַפיע, ס'איז קלאָר, אַז מ'געהט איהם אַרעסטירען; ס'איז אויך קלאָר, אַז אין צענטער פון דער פּאַרטיי איז פאַראַן אַ פּראָוואָקאַטאָר, ווייל נאָר אין צענטער האָט מען געוואוסט, וואוהין ער איז געפאָהרען. סאַווינקאָוו'ן איז דאַן געלונגען צו אַנטלויפען.

אזעוו איז געבליבען אין רוסלאַנד, וואו ער האָט געאַרבייט איבער דער צוריקאויפשטעלונג פון דער קאַמפּס-אָרגאַניזאַציע. עס איז אָרגאַניזירט געוואָרען אַנ'אַטענטאַט אויפ'ן שעף פון דער טורמע-פערוואַלטונג מאַקסימאָווסקי. דער אַטענטאַט האָט זיך איינגעגעבען. ראַגאָזיננקאָוואַ, וועלכע האָט איהם אויסגעפיהרט, איז אויפגעהאָנגען געוואָרען. דעמזעלבען גורל האָט אויך געהאַט סעוואַסטיאַנאָוואַ, וועלכע האָט געמאַכט אַ נישט-געלונגענעם אַטענטאַט אויפ'ן מאָסקווער גענעראַל-פּראָקוראָר האָרשעלמאַן.

אזעוו איז ווידער געשטאַנען אין דער שפּיץ פון דער טעראָריסטישער אָרגאַניזאַציע און האָט אַרויסגעגעבען סיסטעמאַטיש איין מיטגליד נאָכ'ן אַנדערען. די דורכפאַלען האָבען זיך געמעהרט פון טאָג צו טאָג, ער האָט פעראַטען סוליאַטיצקי'ן און זילבערבערג'ן, וועלכע האָבען בעפרייט סאַווינקאָוו'ן פון דער סעוואַסטאָפּאָלער טורמע. נאָך זיי זענען געקומען אין דער רייהע סיניאָווסקי, ניקיפּיענקאָ, נאַומאָוו. וועגען דעם לעצטען פעראַט איז דערצעהלט געוואָרען צווישען טייל אַנדערע אין דעם בעשולדיגונגס אַקט געגען לאָפּוכין'ען אין פאָלגענדע ווערטער:

„אַ דאַנק זיינע (אזעוו'ס) אָנווייזונגען איז אָפּגעווענדעט געוואָרען דער פערברעכערישער אַטענטאַט אויפ'ן לעבען פון דער הייליגער פערזענליכקייט פון קייזער, וואָס איז געפּלאַנט געוואָרען דורכ'ן צענטראַל קאָמיטעט פון דער פּאַרטיי סאָציאַל-רעוואָלוציאָנערען און וואָס איז איבערגעגעבען געוואָרען אויסצופיהרען דער קאַמפּס-אָרגאַניזאַציע, ביי דעם נאָהענטסטען אַנטייל פון לייטענאַנט אויסער'ן דינסט באָריס ניקיפּיענקאָ און סטודענט סיניאָווסקי (צורקין)".

(פאָרזעצונג קומט).

צו די יודען אין פּוילען!

(אויפרוף)

יודען ברידער!

די נאַטור האָט געשלאָגט די יודישע ארץ-ישראל און זי האָט, פערהעלטניס-מעסיג, ווייניג געליטען פון דער ערד-ציטערניש אין דעם דאָזיגען אומגליקליכען יאָהר פון די נאַטור-קאַטאַסטראָפעס אין דער גאַנצער וועלט. אָבער דער נשמה-ציטער, וואָס האָט אַרויסגערופען די ערשטע ידיעה וועגען דער דאָזיגער ערשיטערונג אין ארץ-ישראל ביי אַלע יודען, האָט אונז געוויזען נאָך אַמאָל, ווי טייער איז ביי אונז ארץ-ישראל און אַלץ, וואָס ווערט דאָרט געשאַפען און ווי שטאַרק איז דער גייסטיגער בונד צווישען אונז מיט'ן היילינגען לאַנד.

די סענטימענטען פאַר'ן בויענדען ארץ-ישראל האָט די יודישע וועלט, אין דעם דאָזיגען שווערען יאָהר פון עקאָנאָמישען קריזיס אין לאַנד, אויסגעדריקט אויך אין ציפערן, אין דער פערגרעסערונג פון די הכנסות פון קרן-היסוד. ווען נישט די ספּעציעלע סומען, וואָס די ציוניסטישע אָרגאַניזאַציע האָט געמוזט אָנגעבען פאַר דער לינדערונג פון דער אַרבייטסלאָזיגקייט, וואָלטען די הכנסות פונ'ם קרן-היסוד היי-יאָהר אינגאַנצען געדעקט דעם יעהרליכען בודזשעט דאָס איז געווען די תשובה פון די יודען אין אַלע לענדער אויפ'ן הילפס-געשריי פונ'ם ליידענדען ארץ-ישראל.

ליידער קענען מיר, יודען אין פּוילען, מיט דעם זיך נישט בעריהמען, אויב אין די גאַנצע זעקס יאָהר פון עקזיסטענץ פון קרן-היסוד זענען מיר אין דער אַלגעמיינער סומע פון 3 מיליאָן פונט הכנסות בעטייליגט נאָר מיט 9600 פונט, ווייט נאָך אַפריקאַ, קאַנאַדאַ, ענגלאַנד און דייטשלאַנד, שטעהן מיר היי-יאָהר צוריקווערטס אפילו הינטער דער אָרימער קליינער בעפעלקערונג אין ארץ ישראל.

מיר ווילען נישט קומען צום ציוניסטישען קאָנגרעס אין באַזעל, דעם יובל-קאָנגרעס פון דער ציוניסטישער בעוועגונג מיט דעם דאָזיגען רעזולטאַט. מיר רעכענען, אַז דאָס וועט נישט ענטשפּרעכען די אמת'ע בעמיהונג פון פּוילישען יודענטום צו ארץ-ישראל. אין די יאָהרען פון דער גרויסער עליה, האָט דאָס פּוילישע יודענטום גענוג איבערצייגט אין זיין איבערגעגעבענהייט דעם ארץ ישראל-געדאַנק, אַ איבערגעגעבענהייט צו דעם ארץ-ישראל געדאַנק, אַ איבערגעגעבענהייט, וועלכע דריקט זיך אויס אין פערזענליכע קרבנות. אויסער די אַלגעמיינע סבות פון דער פּסיכאָלאָגישער רעאַקציע נאָך דער ירידה, שטאַמט אונזער אָבגעשטאַנענקייט אויך פון דער אָבשוואַכונג פון דער ציוניסטישער טעטיגקייט, פון דער ציוניסטישער אַגיטאַציע, פון דער צוברעקלונג פון די ציוניסטישע כחות אינערהאַלב דער ציוניסטישער מחנה.

מיר דאַרפען נאָך אין דעם יאָהר תרפ"ז, דעם יאָהר פון ציוניסטישען חשבון-הנפש, מאַכען די לעצטע אַנשטרענגונג, אום די הכנסות פון קרן-היסוד צו פערגרעסערען. מיר קענען מיט דעם יעצטיגען רעזולטאַט נישט פערבלייבען. מיר מוזען אין דעם חודש אויגוסט אַלע ציוניסטישע כחות אין פּוילען מאָביליזירען פאַר אַ העפטיגער ציוניסטישער אַגיטאַציע צווישען די ברייטע יודישע מאַסען וועגען די רעזולטאַטען פון דרייסיג יאָהר פּאָליטישען ציוניזמוס.

מיר דאַרפען פּראָקלאַמירען אין איין טאָג פונ'ם חודש אויגוסט (לויט דעם איינזעהען פון די אָרטיגע עסקנים און לויט די אָרטיגע בעדינגונגען) אַ זאַמעל-אַקציע פאַר'ן קרן-היסוד, אין וועלכע ס'בעטייליגען זיך אַלע מיטגלידער פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע פון אַלע גרופּירונגען און שטרעמונגען. דער טאָג, פון פריהמאָרגען ביז אָוועגד, איז געווידמעט אויסשליסליך די זאַמלונגען צווישען די תורמים, וועלכע זענען נאָך היי יאָהר נישט בעזוכט געוואָרען. עס ווערען געמאַכט זאַמלונגען דאָרטען, וואו ס'איז היי-יאָהר אינגאַנצען קיין אַקציע נישט דורכגעפיהרט געוואָרען, עס ווערען איינקאַסירט אַלטע חובות, עס ווערען געשאַפען אַ מזומנים-זאַמלונג, כדי מיר זאָלען נאָך היי-יאָהר קענען קומען צוהילף דער ליידענדער ארץ-ישראל.

מיר רופען אויף אַלע ציוניסטען דורכצופיהרען מיט הצלחה דעם קרן-היסוד-טאָג אין אַלע שטעדט און שטעטלאַך פונ'ם יודישען פּוילען. לאָמיר אין דעם טאָג אויספּרובירען אונזער מאַכט און אונזער איבערגעגעבענהייט צו די אינטערעסען פון ארץ-ישראל.

צענטראַל-קאָמיטעט פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע אין פּוילען.

צענטראַל-קאָמיטעט פון „מזרחי“ אין פּוילען.

צענטראַל-קאָמיטעט פון דער ציוניסטישער אַרבייטס-פּאַרטיי „התאחדות“ אין פּוילען.

צענטראַל-קאָמיטעט פון „פּועלי-ציון“ (פעראייניגט מיט צ. ס.) אין פּוילען.

Dr. Z. Rakowski
ספּעציאַליסט פאַר אויערן-, נאַז-, האַלז- און לונגען-קראַנקהייטען.
קאָנסטאַנטינאָווסקאַ 9 טעלעפאָן 27-81
שפּרעכשטונדען פון 12 ביז 2 און פון 5 ביז 7. נעמט אויך אָן אין לאַסטשינעץ זאַקרזשעווער 17
פון 10—11 און נ.מ. פון 2—3

די מאָסקווער אַרטיסטען פון „הבימה“
האָבען אויך אָנערקענט, אַז די שענסטע פאָטאָגראַפיעס. פּאָרטרעטען ווערען קינסטלעריש אויסגעפּערטיגט נור אין דעם
— ערשטקלאַסיגען פאָטאָגראַפישען אַטעליער —
„PARISIENNE”
69 ברזשעזשינער 69
צופאַהר מיט'ן טראַמוואַי נומער 1.

דייטשלאַנד און עסטרייך.

(ענדע פון דער 3-טער זייט).

אַפילו פערציכענט אַלס די גרעסטע נאַציאָנאַלע אויפגאַבע, וועלכע דייטשלאַנד האָט אין דעם מאָמענט.

אויף דעם מאמר פון דער „קרייץ-צייטונג“ האָט געגעבען אַ שאַרפע און קלאָהרע תשובה דער פאָרזיצער פון דעם רעפּובליקאַנישען „רייכסבאַנער“ הערזינג.

הערזינג איז אַ סאָציאַל-דעמאָקראַט און איז גלייכצייטיג איינער פון די העכסטע און ענערגישסטע פּרייסישע בעאַמטע. ער איז דער אויבער-פּרעזידענט פון דער פּראָווינץ זאַקסען. ער איז אַרויסגעקומען מיט אַ מאַניפעסט צו דעם רייכסבאַנער אין שייכות מיט די ווינער געשעהענישען, וואו ער שילדערט דעם ביטערען עקאָנאָמישען מצב אין וועלכען עס געפינען זיך די עסטרייכישען אַרבייטער אין די רעאַקציאָנערע פּאָליטיק, וועלכע ווערט געפיהרט פון די קריסטליך-סאָציאַלע בראש מיט דר. זייפעל. ער בעשולדיגט די עסטרייכישע פּאָליציי, בעזונדערס דעם ווינער שטאָט-פּרעפעקט דר. שאָבער, אַז זיי האָבען אָן אַ גענוגענדער סיבה דערמאָרדעט אַזוי פיל אַרבייטער און שטעלט פעסט, אַז ביי אַ בעסערער פּאָליציי-טאַקטיק וואָלט דער ווינער אומגליק זיך נישט אַזוי ברייט און מאוימדיג פונאַנדערגעוואַקסען.

דער קאַמפּף-רוף פון הערזינג האָט אַריינגעבראַכט אַ דענערווירטקייט אין דער רעאַקציאָנערער מחנה. מען האָט געפאָדערט פון דער רעגירונג, אַז זי זאָל הערזינג אַראָפּוואַרפען פון זיין פּאָזיציע, און מען האָט פונאַנדערגעבלאָזען דעם מאַניפעסט אַלס אַ אַריינמישונג פון אַן אָפיציעלען רעגירונגס-מאַן אין די אינערליכע עסטרייכישע ענינים. דורך אַ רעאַקציאָנערער הינטער-קוליסען-פּאָליטיק האָט מען אויך משפיע געווען אויף דער עסטרייכישער רעגירונג, אַז זי זאָל אָפיציעל פּראָטעסטירען קעגען דעם מאַניפעסט פון הערזינג. די עסטרייכישע רעגירונג האָט עס געטון און דייטשלאַנד האָט אָפיציעל געבעטען מחילה ביי עסטרייך פאַר דעם מאמר פון הערזינג, אָבער די רעאַקציאָנערען בענוגענען זיך נישט מיט דעם. זיי פאָדערען, אַז דער צענטער, וועלכער איז מיט זיי קאָאַלירט, זאָל אַרויסטרעטען פון „רייכסבאַנער“. דר. מאַרקס, דער רייכסקאַנצלער, איז אַ צענטרומס-מאַן און איז אַ מיטגליד פון רייכסבאַנער. בכן קען מען די רעגירונג אין דער פערזאָן פון דעם ערשטען מיניסטער פעראַנטוואָרטליך מאַכען פאַר הערזינגס אַרויסטריט. דר. מאַרקס האָט זיך הכנעה-דיג אונטערגעגעבען אונטער דער גזירה פון דר. וועסטאַרפּ און זיינע חברים. ער האָט פערלאָזען די רייען פון די רעפּובליקאַנישער קעמפער און דער גרעסטער רעפּובליקאַנישער אָרגאַניזאַציע.

עס וועט איצט זיין אינטערעסאַנט צי די צענטרומס-מאַסען וועלען נאָך ד"ר מאַרקס אויך אַרויסגעהן פון דער רעפּובליקאַנישער אָרגאַניזאַציע, אָדער זיי וועלען דאָרט פערבלייבען צוזאַמען מיט ד"ר ווירט, וועלכער שטעהט שטאַל און אייזען פאַר הערזינג. די קאַטאָלישע מאַסען אין דייטשלאַנד וועלען פריהער אָדער שפּעטער מוזען אויסקלייבען צווישען מאַרקס אָדער ווירט. ווער עס ווייס דעם השפּעה'דיגען אָרט, וועלכען דער קאַטאָלישער צענטער פערנעהמט אין דער דייטשער פּאָליטיק, דער וועט פערשטעהן די וויכטיגקייט און דעם אומגעוועהנליכען בעדייט פון דער שאלה הינטער מאַרקס און ווירט שטעהט דער זעלביגער וועלט-באַנעם, אָבער אַ גרונד-פערשידענע טאַקטיק. פון דער טאַקטיק אָבער הענגט אָפּ די געשטאַלט, אין וועלכער די דייטשע רעפּובליק וועט זיך [illegible] און [illegible].

דערווייל קומט אָן די ידיעה, אַז אין שייכות מיט דעם מאַניפעסט האָט הערזינג זיך אָפּגעזאָגט פון זיין פּאָזיציע אַלס אויבער-פּרעזידענט. אויף דעם וועג האָט זיך דער שטאַרקער פּאָליטישער און סאָציאַלער טעמפּעראַמענט בעפרייט פון די קייטען, וועלכע האָבען איהם געדריקט און געבונדען. הערזינג וואָלט זיך פון זיין פּאָזיציע נישט אָפּגעזאָגט, אויב ער וואָלט נישט געהאַט די כוונה צו פערשטאַרקען און צו פערטיפען דעם קאַמפּף פאַר דער סאָציאַלער רעפּובליק און קעגען זיינע מאָנאַרכיסטישע שונאים. אַלץ מעהרער און מעהרער בילדען זיך אין דייטשלאַנד אַרויס צוויי קריגערישע מחנות. ווירט און הערזינג פון איין זייט, און מאַרקס און וועסטאַרפּ פון דער אַנדער זייט.

די ווינער געשעהענישען האָבען אַ גרויסען חלק אין דעם, וואָס דער פּאָליטישער דיפערענצירונגס-פּראָצעס אין דייטשלאַנד פּראָגרעסירט אַזוי גיך און בולט.

דר. ה. בראַד.

אין פלאַמען פון ליבע און האַס

(ראָמאַן).

(80

אריבערוואַרפענדיג אַזוי מעהר ווי אַ האַלבע שעה, האָט יהודית בעמערקט די אָפיצירען, וואָס זענען געקומען צולויפען. זיי זענען געווען משוגענערווייז אויפגערעגט, און אויסגעשטאַנה'ט זיך מיט באַלדיראָוו'ן אויף אַ האַרבען אופן.

דער אָרימער אונטעראָפיציר האָט אַן'אונטערטעניגער, אַ בלאַסער אויפגענומען דעם האַגל פאָרוואורפען פון אַלע זייטען.

איינער פון די עלטסטע אָפיצירען, וועלכער האָט געשאָטען אויף איהם מיט קללות און זידלערייען האָט זיך אפילו נישט אָפּגעהאַלטען פון אַראָפּלאָזען איהם צוויי פייערדיגע פעטש.

באַלדיראָוו האָט זיך אַזש אַ שאָקעל געטון אויף די פיס. דאָס פּנים האָט זיך איהם בעגאָסען מיט רויטער פאַרב. ער האָט זיך אָבער אויסגעגלייכט, נישט ענטפערענדיג קיין וואָרט.

דער אָפיציר איז אָפּגעטראָטען.

אויסהערענדיג די אַלע טענות און געשרייען, האָט באַלדיראָוו פּלוצים מיט אַ שטייפען שריט, ווי בעת דער מושטרע, גענומען אַ האַלבען קרייז און איז אַוועק אין דער ריכטונג צו דער פאַבריק.

— נאָט מיינער, וואָס זאָל דאָס אַלץ בעדייטען? — האָט יהודית געטראַכט — צי האָט טאַקי דער אונטעראָפיציר דערפיהלט מיין בקשה?.. איך מוז זיך עס דערוויסען... איך מוז!.. דאָס וואָלט דאָך געווען נישט צום גלויבען!..

זי האָט אָבער אויף אַזוי פיל שכל געהאַט, צו פערשטעהן, אַז געהן איצט פונאַנדערפרעגען זיך, וואָלט געווען אַ גרויסע אומפאָרזיכטיגקייט פון איהר זייט, און זי וואָלט געקאָנט דערמיט קאָמפּראָמיטירען דעם אונטעראָפיציר.

זי האָט בעשלאָסען — זי וועט וואַרטען אויף אַ בעסער געלעגענהייט.

צוריקקעהרענדיג זיך אין זיין צימער, האָט איוואַן באַלדיראָוו אַרויסגענומען פון אונטער'ן קישען דעם זכרונות העפט און פערשריבען:

„איך האָב נאָר וואָס בעקומען צוויי פלאַם-פייערדיגע פעטש פון דעם פּאָלקאָווניק פּעדאָטאָוו. איך האָב דעם איינדרוק, אַז דעם עסטרייכישען געפאַנגענעם האָט אָנגעגאַלטען צו ענטלויפען. ווי-אַזוי ער האָט עס געמאַכט, דאָס ווייסט קיינער נישט, און איך וועל עס נישט אויפקלעהרען פאַר מיין ווייב ביז דער קריג וועט זיך ענדיגען; ווען איך וועל אי"ה זיין אין דערהיים וועל איך איהר עס מיט פערגעניגען דערצעהלען. איצט וויל איך נאָר צוגעבען, אַז דער פּאָלקאָווניק פעדאָטאָוו האָט אַ שווערע האַנד. ביז איצט קלינגט נאָך מיר אין די אויערען, פּונקט ס'וואָלט געווען תנא“...

נאָך מיטאָג איז קאַרל דרייוויק געקומען צו יהודית'ן.

— צי ווייסטו, אַז לעווענטאַל איז ענטלאָפען?

— יאָ! — האָט זיך ביי איהר פריידיג אַרויסגעריסען אַן'אויסגעשריי. זי האָט זיך אפילו איהר פרייד נישט בעמיהט צו בעהאַלטען.

— האָסט דאָך אוודאי געהערט, ווי מען האָט געשאָסען היינטיגע נאַכט? דאָס האָט מען איהם נאָכגעיאָגט.

— אפשר האָט מען איהם פערוואונדעט? אָדער אפשר גאָר דער'הרג'עט?

— קאָנסט זיין גאַנץ רוהיג! ער איז אוודאי געזונד און שטאַרק, ווארום זיין קערפּער האָט מען נישט געפונען. איך זעה, דו פיהלסט זיך גליקליך פון דער בשורה!

— זעהר! איך וועל עס פון אייך נישט בעהאַלטען. ווען מ'וואָלט איהם געהאַט דערשאָסען, וואָלט איך זיך מיין גאַנץ לעבען נישט געקאָנט מוחל זיין, ווייל ס'וואָלט דאָך געשעהן צוליב מיר... דאָס האָב איך דאָך איהם אַרויסגעגעבען אין די הענט צום שונא.

צו קאַרלען האָבען זיך צוריקגעקעהרט אַלע זיינע פערדאַכטען.

— עפּיס געהט ער דיר צו שטאַרק אָן...

— צי דאַרף איך דען זיין צו איהם פּאָלשטענדיג גלייכגילטיג? איז ער דען נישט אַ זוהן פון אַן'אַנשטענדיגען מענשען, וואָס איז געווען ווי אַן'אמת'ער פאָטער צו מיין שוועסטער?.. אָבער איהר... איהר קאַרל, קאָנט נאָך צווייפלען אין מיר נאָך דעם, וואָס עס האָט פּאַסירט? איהר האָט געפאָדערט אַ בעווייז... פון מיין ליבע.. נו, האָב איך אייך דען דעם בעוויז נישט געגעבען? איך האָב געדאַרפט אויסוועהלען צווישען צוויי לעבענס, און איך האָב מקריב געווען קורט'ן פאַר אייערטוועגען... איז עס דאָך אַ סימן, אַז אייער לעבען איז פאַר מיר טייערער?... וואָס פאַר אַ בולט'ערען סימן וואָלט איהר דען נאָך געוואָלט האָבען?

קאַרל איז געשטאַנען מיט צוזאַמענגעקניפּטע ברעמען.

יאָ, זיין לעבען האָט פאַר איהר געמוזט זיין טייערער, ווי יענעמ'ס... אָבער פאַרוואָס איז עס דען אַזוי? ס'קען זיין, זי האָט פאַר וויכטיגער געהאַלטען די שטראָף, די נקמה, און דאָס אַרויסראַטעווען לוריט'ן, ווי איהר ליבע צו לעווענטאַל'ן? ווער קען עס איהם אויף זיכער זאָגען?

— ווער וועט זיין צו איהר לייב און לעבען אויב זי גענאַרט מיך?

דעמזעלבען אָוועגד דאָס יהודית געטראָפען שפּאַצירען דעם אונטעראָפיציר באַלדיראָוו'ן מיט אַ ציגאַרעל אין מויל.

זי האָט זיך אַרומגעקוקט, און איבערצייגענדיג זיך, אַז קיינער זעהט זיי נישט, איז זי צו איהם צוגעגאַנגען.

— אַ דאַנק אייך, הער אונטעראָפיציר! אַ דאַנק דערפאַר, וואָס איהר האָט געטון! — האָט זי אַרויסגעשעפּטשעט מיט טרעהרען אין די אויגען.

— איך האָב גאָרנישט געטון! — האָט באַלדיראָוו אַ ברום געטון — איך פערשטעה נישט, וואָס איהר ווילט זאָגען.

זי האָט נאָך עפּעס געוואָלט צוגעבען, אָבער ער האָט אויסגעגלאָצט אויף איהר זיינע גוטמוטיגע בלויע אויגען:

— גייט אייך, פריילין! גייט, זאָג איך!

יהודית איז אַוועק.

(פאָרטזעצונג קומט).

זײַדענע שטרימפּ

צו רעפּרעזענטירען פון די פײַנסטע קוואַליטעטען צום פּרײַז 30 גראָשען נעהמט אָן
[illegible] עווקאָוויטש, נאָוואָמיעסקאַ 21.

אַן קויף און פערקויף

מעבעל

דזשוואַנעס, מעלצען, נײַ מאַשינען, גאַרדעראָבען, קאָמאָדען א. ז. וו. אין צאָהל-די העכסטע פּרײַזען

א. ווײַצמאַן נאַרוטאָוויטש 19 (רדיעלנאַ)

מען טויש-צאָהלונג, (פּריוואַט-וואָהנונג שענקעוויטשאַ 29) נײַ מיר אָן שטענדיג דאָ פאָרט. געניצטע מעבעל און גוטען צושטאַנד צו פערקויפען. 1423

LEKARZ-DENTYSTA צאָהן-ארצט

St. GELBERG

זאַכאַדניאַ 15, טעל. 31-08

הײלט גאַנץ פערנאַכלעסיגטע צייהן און מונד-קראַנקהייטען. צאָהן-ציהונג אָהן שמערצען, היילט מיט ליכט-בעשטראַהלונג, ספּעציעלער לאַבאָראַטאָריום פון קינסטליכע צייהן. נעהמט אָן פון 9—12 נאָרמיטאַגען פון 3—7 פּייערטעגענד. ביליגע פּרײַזען. 1481

צו שטרײַכען פּיסאָגעס, פּאָסטער און מיזרעך איז די בעסטע אייל- און לאַק-פאַרב

„ALBALIN“

האַרט און טרוקענט שנעל צו בעקומען נאָר בײַ

KOSEL i S-ka

הויפּט-לאַגער

פּשעיאַזד 8, טעל. 11-21

פיליע: פּעטריקאָווער 98, טעל. 15-62.

פּאַרטער איבעראַל

נאָר פּאַטענטירטע

פעלד-בעטען

פּראָדוקטען מיט דער פאַבריקס-מאַרקע

PALMA-PATENT

פאַר וועלכע מיר גאַראַנטירען.

אויך שטענדיג אויף לאַגער אין א גרויסען אויסוואַהל: ניקעל-בעטען, קינדער-בעטען, מאַטראַצען, קינדער-וועגעלעך, שטעקלאַך און געבעטע מאַטראַצען.

ביליגסטע פּרייזען: רעעלסטע בעדינונג! ביליגסטע פּרייזען!

לאָדז, פּאָלנאַצנאַ 24.

צום מויש-סקאַנדאַל אין יודישען צײַטונגס-האַנדעל

אכטונג!

חברים צײַטונגס-פערשפּרײַטער!

לויט דעם אָנגענומענעם בעשלוס פון דער אַלגעמיינער פערזאַמלונג, וואָס איז פאָרגעקומען דעם פאַרגאַנגענעם מיטוואָך, דעם 27-טען יולי ד. י., אַז מען טאָר נישט מעהר געבען אויסצולייענען קיין צײַטונגען, פאָדערן מיר אויף אונזערע געעהרטע חברים, אַז זיי זאָלען אין משך פון דער היינטיגער וואָך זעהען צו ליקווידירען דאָס געבען אויסצולייענען. ווייל פון קומענדיגען זונטאָג אָן וועט דער אָנגענומענער בעשלוס אַרײַן אין זײַן גאַנצער קראַפט און פון דאַן אָן וועלען זיך אָנהויבען די קאָנטראָלעס, און די ח"ח, וואָס וועלען זיך נישט צופּאַסען צום אָנגענומענעם בעשלוס, וועלען בײַם ערשטען מאָל אָפּגעשטעלט ווערען אויף 3 טעג, דאָס צווייטע מאָל — אויף 8 טעג, אויב ווייטער, וועט ער אינגאַנצען אָפּגעשטעלט ווערען בײַם בעקומען צײַטונגען צום ווייטערדיגען פערקויף.

מיט אַכטונג

די פערוואַלטונג פון פראַפ. פעראייַן פון צײַטונגס-פערשפּרײַטער אין לאָדז.

Biała jak śnieg

staje się drogocenna bielizna, jeśli pierzemy ją wybornem „mydłem Kołłontay z pralką“. Mydło to sprawia nam specjalną radość dlatego, że wydziela już przy niewielkiem tarciu wiele łagodnej i gęstej piany, a bieliźnie nadaje wspaniały, świeży i miły zapach. Żadne inne mydło nie dorównuje „mydłu Kołłontay“. Każda oszczędna gospodyni kupuje więc zawsze i wszędzie tylko „mydło Kołłontay“.

Mydło

KOŁŁONTAY

z pralką

גענעראַל-פערטרעטער אויף לאָדז:
S. A. Redlic, Łódź, Pomorska 19.

LEKARZ-DENTYSTA—צאָהן-אַרצט

M. KARABANOW

זאַכאַדניאַ 81 (אין הויף) טעלעפאָן 59-09

הײלט, פּלאָמבירט צייהנע צײַהן גאַנץ אָהן שמערצען, קינסטליכע צייהן אָהנע גומען און רעפּערעטורען ווערען שנעל און ביליג אויסגעפירט. נעהמט אָן פון 9 פריה ביז 8 אין אָוונט. 1195

לעטשניצע פּרײַזען. בעראַטונג אומזאָנסט.

קינאָ

טשאַרי

KINO

CZARY

קינאָ איז גאַרטען!

הײַנט גראַנדיעזע פּרעמיערע!

פון וועלט-בעריהמטען פילם-קונסטווערק לויט דער בעריהמטער ערצעהלונג פון העגריק ראוססעל

קעניג אחשורוש (Księga Estery)

און

רודאלף שילדקרויט ווערנער קראוס

גרויסע יודישע היסטאָרישע דראַמע אין 12 אַקטען. אין די הויפּט ראָלען:

דראַמע געשריבען פון טיפען הערצען, פון טרעהרען און וועהטאָג, ווי אויך די פרייד פון דער אָרעמער יתומה אסתר, וועלכער דער קעניג אחשורוש האָט געקרוינט פאַר אַ קעניגין.

קינאָ אין גאַרטען פון 8.30 ביז 10 און פון 10.15 ביז 11.30 אוו. ~~ אויפ'ן ערשטען סעאַנס זענען אַלע פּלעצער צו 60 גראָשען.

א געמויערט

הויז

צו פערקויפען. ערפאַהרען אלעקסאַנדראָווסקאַ 78. 704

Trykoty!

עס ווערט געזוכט פון זאַפּאַרט אַ

צושנײַדערין

בײַ י. מ. האַלפּערין, נאָוואָמיעסקאַ 5. 708

א גוט-אײַנגעפיהרטע קאָלאָניאַל-

געוועלב

צוליב מיליטער-דינסט פרייזווערט איבערצוגעבען. קאָפּערניקאַ 27 (מילש)

Dr. med.

A. MAZUR

נאַרוטאָוויטש 44 (דזשעלנאַ)

אויגען און האַלז קראַנקהײַטען, שטימע און שפּראַך-פעהלערן (שטאַמלען א.ז.וו.). נעהמט אָן פון 12—2 און פון 6—8 אָוו.

נייעסטע און מאָדערנסטע

שײַטלען

ווי אויך פאַלקעס און האַלבע פאַלקעס פון פּרימאַ אין איטאַליענער האָר, גוטע אויספאַרבונג, רעעלע בעהאַנדלונג, בעקומט מען קאַמיענאַ 5, 2-טען הויף לעצטען אײַנגאַנג, 2. שטאָק בײַ מאַרזשיצקי.

שפּאַרט געלד

פון אַלטע בינדעס און קראַוואַטען ווערט איבערגעמאַכט אויף נײַע שלײַפעלעך און קראַוואַטען, ווי אויך פערשידענע בינדעס צו וועגדען, און אויך פון נײַע שטאָפען צו ביליגע פּרײַזען. בײַ

הערשקאָוויטש, וואָלבאָרסקאַ 31.

Dr. med.

BRAUN

פּאָלודניאָוואַ 28

טעלעפאָן 40-26

צוריקגעקעהרט,

ספּעציעל-ערצט פאַר הויט און ווענערישע קראַנקהײַטען און מענער - שוואַכע בעהאַנדלונג מיט קאַלטע ליכט (קוואַרץ-לאַמפּע). נעהמט אָן פון 9—12 פריה און פון 5 — 8 אָוונט.

Dr. med.

H. Lajchter

קאָנסטאַנטינער 9.

רוג זאַכאָדניע טעל. 49-68

צאָהן - כירורג

ספּעץ. פון כירורגישע קראַנקהײַטען אין שטשענקעס, גומען, דזשעמנאַטאָגעס, צאָהן - פיסטולעס א.ז.וו. נעהמט אָן פון 1½—5 און זונטאָג פון 9—11.

אכטונג ה"ה פּריזערס!

מיין פּערפומעריע-געשעפט איז פערזעהען מיט אַ גרויסען אויסוואַהל פון פערשידענע הערלישע און בלומען-וואַסערן צום פּרײַז פון 4 זל. אַ קילאָ, וועזשעטאַל 3 זל., פּיקסין—7.80, ווי אויך אַלערליי פריזיער-צובעהערדע צו קאָנקורענץ-פּרײַזען!

מיט אַכטונג

J. Drukier

11 ZAWADZKA 11

קומט און איהר וועט זיך איבערצייגען!

והיה כי ישאלך בנך מחר לאמר מה זאת?

פאַרוואָס לויפט יעדער אין ביורא פּיעטריקאָווער 17?

ואמרת אליו, זאָלסט אים ענטפערן — אַז אין דעם ביורא —

17 פּעטריקאָווער 17

2-טען הויף, פּאַרטער, דורכגאַנג זאַכאַדניאַ 53, וואו ס'ווערען פערמיטעלט און געשריבען אַלערליי ביטעס לוזשאָן אַפּעלאַציעס, קלאַגעס, זאַפּיסטשעניעס אויף אַלע שטעדט און דערפער, אַפּעלאַציעס, קאַסאַציעס, אַדוואָלאַניעס, רעקורסען, ווענען פּעסער און קאַפּיטאַלסטער אָנגעלעגענהייטען, ביטעס וועגען דירה און אויסשאַנד ראַזשיסטעש און אין אַלע פּאַליציי-בעציורקען, שותפות-אַקטען, סטאַטוטען, אַקטען אינטערציזיעס, אַקטען דאַראַוויזיעס, קאַרנע סקאַרגעס, ווי אויך איבערזעצונגען אין אַלע שפּראַכען.

ראַבּט-קאָנסולענט י. מאַנעלאַ

פּעטריקאָווער 17 זאַכאַדניאַ 53

שנעל, רעעל און ביליג!

לעטשניצע פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען

בושעזשונער 11, טעל. 37-63

אָפען פון 9 פריה ביז 7 אָוונט

ד"ר וואָלינסקי	נאָז, האַלז, אויערן-קר.	4—3
ד"ר קערשנער	קינדער-קראַנקהײַטען	12—9½ 5—4
ד"ר שיפּמאַן	אונגערולכע קראַנקה.	1—11
ד"ר לוביטש	הויט-און געשלעכט קר.	3—12
ד"ר שמירגעלד	נערוען און גײַסטיגע קר.	3—1
ד"ר גאָלדבלאַט	אויגען-קראַנקהײַטען	8—12.30
ד"ר פליאַסבערג	כירורגישע קראַנקה.	— 1
ד"ר בערנסאַו	פרויען און געבורטס-הילף	4—3

מעדיצ-טעראַפּיע, שפּר. ר-שטראַלונגען, ווי שטאַלען א. ז. וו. עלעקטר-שטראַלען, קונסטליכע בערג-זון-בעשטראַהלונג, אַנאַליזען, מאַסאַזשען, עלעקטריזאַציע, אָפּעראַציעס. אויף פערלאַנג — היוישען אין שטוב. — און לאַבאָראַטאָריום פערען אָנגענומען אַלע סאָרט אַנאַליזען, ווי אורין, פלעגמע און בלוט. 2126

אימפּונגען געגען שקאַרלאַטינע.

בײַ דער לעטשניצע איז געעפענט געוואָרען אַ

דענטיסטישער קאַבינעט

עס נעהמען אָן:

ד"ר זילבערשפּיץ	צאָהן-ערצט	2—10 נ"מ.
ד"ר לאַזשינסקא סמאַראַפּאַלסקא	צאָהן-ערצטע	7—3

קינסטליכע ציינער, קראָנען, פּלאָמבען א. ז. וו. די לעטשניצע איז אויך פעהריג זונטאָג.

[illegible] — 5 [illegible] — [illegible]
6 [illegible], אין אויסלאַנד פיר 30 [illegible] — [illegible]
[illegible] אין די רעדאַקציע [illegible]
[illegible]

אַנאָנסען - פּרײַז:

פון פּעטיט 15 גראָשען, פּראָמאַג 20 גראָשען, אין טעקסט 40 גר. פּראָמאַג 60 גראָשען, נעכט שטאָט 10 גראָשען, פּראָמאַג 15 גראָשען. — [illegible] 100 [illegible] — 90 [illegible]

[illegible] 5 [illegible]

Wydawnictwo „Najer Folksblat“, spółdz. z odpowiedz. udziałami Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg.
Czcionkami i druk. „Najer Folksblat“, Piotrkowska 21.
Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman